PUBLIC-LIBRARY
12 APL 1950

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 14—Vol. XLVIII | FRIDAY 7TH APRIL, 1950. | Registered at the G.P.O. as a Newspaper. PRICE: FOUR PENCE

UNIVERSITY

"A university stands for humanism, for tolerance, for reason, for progress, for the adventure of ideas and for the search of truth. It stands for the onward march of the human race towards even higher objectives. If the universities discharge their duty adequately, then it is well with the nation and the people. But if the temple of learning itself becomes a home of narrow bigotry and petty objectives, how then will the nation prosper or a people grow in stature? A vast responsibility, therefore, rests on our universities and educational institutions and those who guide their destinies. They have to keep their lights burning and must not stray from the right path even when passion convulses the multitude and blinds many amongst those whose duty it is to set an example to others. We are not going to reach our goal through crookedness or flirting with evil in the hope that it may lead to good. The right end can never be truly achieved through wrong means."

—PANDIT NEHRU.

વિદ્યાલય

વિદ્યાલય એ માનવતા, સહિષ્ણુતા, વિવેક, વિકાસ, વીચારોની સાહસિકતા અને સત્યની શોધનું ધામ છે. માનવજાતીને ન વધારે ઉચ્ચ ધ્યેયોને માર્ગે લઇ જાય છે. વિદ્યાલયો પોતાનો ધર્મ સંપુર્ણપણે બજાવે તો રાષ્ટ્ર અને પ્રજાનું કલ્યાણજ થાય. પરંતુ વિદ્યા મંદીરમાંજ જો હલકા વીચારો અને ધ્યેયો પોષાતા હોય તો રાષ્ટ્રની આબાદી શી રીતે થઇ શકે અને પ્રજાનો દરજ્જો શી રીતે વધી શકે? આથી આપણાં વિદ્યાલયો અને કેળવણીની સંસ્થાઓ, અને તેનું ભાવી દોરનારાઓ ઉપર મોટી જવાબદારી રહેલી છે. તેઓએ પોતાના દીપકો બળતાં રાખવાના છે અને મોટા સમુહોની લાગણીઓ ઉશ્કેરાઇ જાય અને બીજાઓને દાખલો બેસાડવાની જેઓની ઉપર ફરજ છે તેઓ ગાફેલ બની જાય તો પણ તેમણે ખરા માર્ગપરથી ચતરવું નહિ જોઇએ. ખોટો માર્ગ લેવાથી અથવા શુભની આશાએ અશુભને વળગવાથી આપણા ધ્યેયે આપણે પહોંચી નહિ શકીએ. ખોટાં સાધનો વડે ખરો હેતુ આપણે સંપુર્ણપણે કદી સાધી નહિ શકીએ.

—પંડિત નેહરૂ.

JAYBEE SILK HOUSE

(FORMERLY THE JAPAN BAZAAR)

JOHANNESBURG'S FAMOUS SAREE HOUSE

45" Wide COLOURED GEORGETTE.
Superior Quality.
In following shades:
Pink, Salmon, Saxe, Royal, White, Emerald, Red, Purple Wine, Maroon, Black, Orange, Lemon, Petunia.
Ideal for Sarees. Yd. 7/11.

—o—

45" SUEDE SILK, White, Pink, Sky. Per yd. 7/11.

—o—

JUST ARRIVED!
45" wide TINSEL GEORGETTE.
All Shades. Per yd. 15/-
SAMPLES ON REQUEST.

—o—

FOR BLOUSES
SWISS EMBROIDERED GEORGETTE, 36" per yd. 12/6.

VELVET.
44" Chenile Georgette in all latest Shades
Suitable For Sarees.
Per yd. 22/6

EMBROIDERED GEORGETTE SAREES. In all leading shades. Now reduced to £4/10/0- each.

—o—

EMBROIDERED SUEDE SILK SAREES. Attractive Embroidery. Special price £4/4/0- each.

—o—

GEORGETTE JARI WORK SAREES, with attractive wide borders in all shades. Reduced to £6/10/0- each.

—o—

GEORGETTE HEAVY JARI WORK SAREES, with Jari work borders in all shades, £12/12/0 each.

MEN'S PURE SILK SHIRTS.
Cream. Collar Attached.
All Sizes.
27/3 each.

FANCY TINSEL SAREE BORDERS
In Latest Designs & Colourings
8 yds. to a piece
From 25/- To 50/- per piece.

SAREES
★
Printed Voile Sarees.
In Latest Designs. Pink, White & Blue Ground.
5 yds. lengths. 25/- each
6 yds. lengths. 30/- each

Phone 33-6229. —— 39a MARKET STREET, JOHANNESBURG. —— P. O. Box 5169

ELGIN

21 Jewel Lord Elgin and 17 Jewel Elgin De Luxe in Solid Gold and Gold Filled Cases.
Latest models 15 Jewel Elgins in Gold Filled Cases.

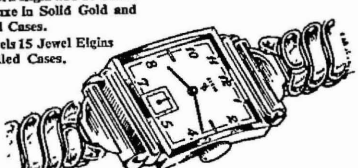

WITH THE NEW MIRACLE DURA-POWER MAINSPRING.

ADVANCE 1950 MODELS

KATZ & LOURIE LTD.

COR. ELOFF & MARKET STS., JOHANNESBURG

જોઇએ છે
હાડકા

તમારાં સ્ટેશન કે સાઇડીંગે
પહોંચતા કરવા માટે
અમે ટનના
પા. ૭ આપીશું

ખાલી બેગો રેલ ફ્રીરાયું ભરી પાછી મોકલી આપીશું
વધુ વિગતો માટે લખો:

THE
BULLBRAND FERTILIZERS LTD.
SARNIA NATAL.

Kasturba Gandhi Memorial Number

Copies of Kasturba Gandhi Memorial Number can be had at this office at 1s. 3d. including postage.

'Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

Are You a subscriber of 'Indian Opinion'

If not, Why not?

INDIAN OPINION
Founded by MAHATMA GANDHI IN 1905

No. 14—Vol.-XLVIII. FRIDAY, 7TH APRIL, 1950 Registered at the G.P.O. as a Newspaper Price: FOUR PENCE

Indian Opinion

FRIDAY, 7TH APRIL, 1950

A Matter Of Approach

IT is said—and correctly—that there are always two sides to every question. And that is so because conflicts of interests arise in almost every problem that presents itself to us humans for solution.

It is almost always possible "to make out a case," to seek to score off the other side. Sometimes, in our Courts of Law, the disturbed equilibrium is re-adjusted, the balance restored. Justice is done. Sometimes, but not always, because although Justice is depicted as being blind, the forces arrayed against each other may be so unequal as to affect the equitable balance of the scales.

This, of course, is no reflection upon our Judiciary, upper or lower. It is inseparably incidental of our system. The law, as it stands, has to be administered. The power of the purse may leave the poorer litigant hopelessly outclassed in the matter of the professional talent employed. But most important of all is the fact that the law "as it stands" is not infrequently antiquated and expressive of a viewpoint that is no longer maintainable and should long since have been abandoned as obsolete.

Tradition, convention, precedent, are all extremely tenacious. They die hard and are not easily supplanted, even when they are discovered to be no better than mental and emotional weeds cumbering the soil of enlightenment and progress.

That false premises can result only in wrong doctrine is obvious. Just as a ship's commander can only effectively navigate his vessel and steer a correct course when he knows his destination and the way he must take to reach it, so, it would seem to be equally obvious that for the ordinary man to wisely, i.e. rightly, shape the course of his life's journey he must at least know why, he is making it, the objective to be reached, and the direction he must follow to accomplish it. Another and most important requisite is, of course, a knowledge of the vessel in which the man finds himself embarked and which he is expected to control and navigate.

The inevitable consequences of a pseudo-commander's disregard of any of the above pre-requisites are easily foreseen. He and his ship will wander or drift aimlessly about the ocean; will encounter unsuspected dangers and sickness and suffering, any of which may overwhelm and destroy them. They will be lucky if they ever again reach port at all.

Time was, of course, when the oceans were inadequately chartered, and the necessary knowledge by which mariners are guided was lacking and had to be acquired through the courage, hardihood and sufferings of the brave and adventurous. Now-a-days, that knowledge as well as most other knowledge essential to skilled seamanship is available to all who take the necessary pains to acquire it, and, of course, none but individuals possessed of the necessary qualifications would venture to take command of a vessel on even the shortest and least dangerous of voyages.

The Master Mariner has to know his craft, and every phase of his calling as well as to be a competent Navigator. That he should undertake the command of a modern vessel equipped only with the knowledge of ships long since obsolete, or, that he should be satisfied to steer his course with the help of charts and instruments long since abandoned and superceded as defective and therefore unreliable, is, of course, inconceivable.

But, this is precisely what millions of us voyagers on life's ocean are actually doing.

Each individual one of us is, or should be, a competent, reliable Captain of his Soul, a skilled Navigator of the craft entrusted to him at birth He should know the qualifications necessray and take pains to acquire them. Above all, he should know the purpose of his journey and the part to which he is bound.

Ignorance is an excuse because all the information and guidance required is, and from time immemorial has been, available. Yet, whole fleets of us, metaphorically speaking, repeatedly embark on voyages and engage in adventures that owing to our obstinate clinging to what is technically called "wrong knowledge," must inevitably end in disaster.

It is very much as if a modern mariner were to undertake a voyage while still believing in the Flat Earth theory.

What is most surprising is the surprise (and disappointment) felt when the inevitable happens. We sow thistles, and expect them to yield us a harvest of grapes. To-day, these same thistles of our sowing are stinging badly. And they will continue in evidence and to make their presence felt just as long as we refuse to abandon "wrong knowledge" and wrong choosing for "right knowledge" and righteousness in action.

It is all largely, if not wholly, a matter of approach, of how life and life's problems are regarded. If we insist upon clinging to what the Seers of the Essence of Things have called "The heresy of Separateness" we must continue to pay the penalty of our mistaken preference. The other way, the way whereby life's adventure may be happily and successfully accomplished, has been simply, and unequivocably stated. All that is called for is recognition of the Fatherhood of God and the Brotherhood of all Mankind, and what such complete recognition involves in thought and deed.

Time For Introspection And Resolution

IN our last week's issue we reminded our brethren in South Africa of the growing seriousness of the situation, of how our self-respect was being wounded to a degree that it was becoming almost intolerable and of the need to think and think seriously if the days for empty talk were not over and if the time for action had not a ived. Within the last couple of weeks things for Indians in particular and for non-Europeans in general have grown worse. The Government of the day ssem to be losing entirely their equilibrium. There are voices of protest from those who are responsible for having put them in power. But such protests, speaking comparatively, are hopelessly lacking both in quantity and in quality. Such protestants seem to be just jesting and indulging in mild rebuke of the Government in order to try to embarrass them, if we may be pardoned for saying so, for ulterior motives. For what really hurts such people is not what the Government are doing but the fact that the Nationalists and not the United Party, have come into power. In their innermost hearts, with a very few —hardly countable—exceptions, the United Party, if again we may be permitted to say so, are not too displeased with what the Government are achieving in so far as the non-Europeans are concerned. They do believe that each stroke dealt by the Government is a master stroke, if only the whole edifice were not in danger of coming down. The difference between them and the Government is that the former are aware of that danger and, much as they should like to do so, they are fearful of treading that path whereas the latter are doing so unconcerned about the consequences. Indeed the latter seem to be as innocent in this respect as little children who try to build castles on the sands. The onlookers, on the other hand, are so dazzled with the beauty of the edifice that while continuing to rebuke them for their (the constructors) stupidity they are, at the same time, unconsciously, perhaps, helping them by handing them the bricks. If the onlookers knew of the terrible danger they would surely have risked everything, even their own lives to save the Government, even as one would do to save a drowning person.

Mind Our Own Business

However, be that as it may. The time has come for us to mind our own business and not the business of others. If we ourselves are right all will be right with us. If we are wrong it will not help us to find fault with others. Have we been right? If we honestly and truthfully examine ourselves we will find that we have not been right. Let us examine our history from 1914 onward, when, as a result of a settlement between the then Government and the Indian community, the Asiatic Relief Act was passed. Did we really behave ourselves? Did we consider our honour and self-respect to be above everything else? Leave alone what the Government did or did not do; did we honour the Settlement? A series of laws based on racial discrimination have been passed since and what attitude did we adopt? Did we not in most cases try successfully to evade those laws instead of fighting against them? Has it not been a case of our evading the laws and the Government adopting measures to tighten them up? Have we not meekly submitted to apartheid measures and accepted them as a matter of course, lacking the courage and the sacrificing spirit to fight against them? The Government have broken faith with us. They had justification, in their own light, for doing so, because they did not want us in this country. But have we been honest and faithful to ourselves and to the Government? The Europeans have not done anything to help us. What have we done to help ourselves? Have we not looked after our material interests at the sacrifice of higher things in life? Our cooks and waiters in hotels: are they pursuing an honourable calling when their own kith and kin, even their own revered leaders may not enter the precincts of those hotels as excepting a special favour in solitary cases? Is their respect not wounded thereby? Don't we introduce segregation on our own premises for fear of losing European customers? Two and a quarter per cent of the population that we are in this country, have we yet got over our provincial and sectional differences and are we able to stand solidly united? Is there any meaning then in our crying against our being differentiated against? These are all pertinent questions, the answers to which, if we are honest and truthful to ourselves, should make us hang our heads down in shame.

Still More Blows

And now there are still further blows dealt by the Government. The Prime Minister, Dr. Malan, has made an announcement that to eliminate mixed residential areas, the Group Areas Bill would be introduced in Parliament this session. The Bill seeks to solve the problem of penetration of non-Europeans into European areas. The Minister of the Interior, Dr. Donges, has also referred to the proposed measure and the Minister of Economic Affairs, Mr. Louw, has stated that the Government were committed to proceed with the policy of Apartheid; that there can be no half measures if the future of the White race in South Africa is to be safeguarded. Such statements, coming as they do from the heads of the Government, should be taken seriously. They hardly leave any room for a round table conference on any honourable terms. Far be it from us to desire in the least to precipitate matters. We honestly believe that the racial problem in South Africa can be solved without wontonly wounding the susceptibilities of the non-Europeans while ensuring the power to rule remaining in the hands of the Europeans. It is a gross exaggeration to say, as Mr. Louw has said, that non-Europeans are demanding full political economic and social equality. What they are requesting in the most dignified terms is that they be given equal opportunities for their advancement. In the Apartheid measure proposed to be introduced in this sessiom let nobody in the outside world be deceived into the belief that there is equality of opportunities for Europeans and non-Europeans. The best of everything is already reserved for the Europeans. The present Bill aims at the elimination of the little that still exists belonging to the non-Europeans in the so-called European areas. The restrictions proposed to be placed on Europeans are meanigless. They are merely a camouflage. No European will ever desire to be, or ever need to be, in the so-called non-European areas. The Indians and the non-Europeans generally have, therefore, before them a very difficult battle. The time for platform oratory and spit-fire speeches is passed. Nor will any violent action pay. What is required is calmness in thought word and deed accompanied by fearlessness, strict adherence to Truth and the preparedness and a firm determination to stake our lives for it. We may have to undergo untold hardships, even to die, but it will be worth it, for we might die but posterity will live and will bless us for having died for a noble cause. Shall we, with faith in God stand up like men or shall we continue our ignoble life and allow ourselves to be kicked and kicked like beasts? Let each individual think it out for himself prayerfully and he will surely get the proper guidance if he has the requisite faith in God.

NOTES

Group Areas Reservation Bill

THE Prime Minister, Dr. D. F. Malan, said at a meeting of constituents at Clanwilliam last week that to eliminate mixed residential areas the Group Areas Reservation Bill would be introduced in Parliament this session. The drafting of the Bill had been almost completed and it would be introduced within the next 14 days, the Prime Minister said. The Bill would reserve areas for Europeans where no non-European would be allowed to own or occupy fixed property. There would be areas reserved for Coloured people where Europeans and Natives would not be able to own or occupy fixed property. There would also be areas reserved for Natives where Europeans and Coloureds would not be able to own or occupy fixed property. The Bill would solve the problem of the penetration of non-Europeans into European areas. Another important Apartheid measure was the proposal to provide separate representation in Parliament for Coloured voters. There was at present a difference of opinion between the Nationalist Party and the Afrikaner Party in regard to the details, but there were no major differences between the two Parties in regard to the colour question.

Dr. Donges On "Racial Harmony"

Dr. T. E. Donges, the Minister of the Interior, speaking at Warrenton last week, said the only

way to achieve racial harmony was to have separate areas for Europeans, Indians, Coloureds and Natives. The Government intended introducing legislation to this effect. In Kimberley, for instance, as far as he knew there were 112 properties owned by non-Europeans eight years ago; to-day they owned about 400. Under the legislation he proposed to introduce, Europeans as well as non-Europeans would have to give up certain rights in land ownership. That was all in the interests of the country.

Mr. Eric Louw Also Speaks

Another week-end speaker was Mr. Eric Louw, Ministsr of Economic Affairs, at Mossel Bay. Mr. Louw said the Gevernment were committed to proceed with the policy on which the Genetal Election was fought. "There has been a hitch owing to the attitude of our Afrikaner Party allies. But I hope tnat they will eventually realise that there can be no half measures if the future of the White race in South Africa is to be safeguarded," he said. "The position is deteriorating, owing to the influence of Communists and Liberals, as a result of which non-Europeans are demanding full political, economic and social equality. If such equality is achieved then there is no future for the White race in this country. That fact must be squarely faced."

Colour Bar In Nursing

The Nursing Amendment Bill, which contains among other things an amendment to insure that no person who is not a European South Afrscan citizen shall serve as a member of the nursing Council passed through the second reading in the Union House of Assembly last Friday. The Minister of Health, Dr. A. J. Stals, said South Africa's history had been one of parallel development of the European and non-European races and there was no insult contained in the restriction of the membership of the council to Europeans. It was to avoid racial friction about membership of the council that the amendment had been introduced. If the non-European groups in the profession were prepared to organise themselves in their own interests, he would be prepared to give favourable consideration to such an organisation, providing no harm was done to the training of nurses, either European or non-European.

Mrs. Ballinger Opposes

Mrs. V.M.L. Ballinger (Native Represntative, Cape Eastern) raid the Bill imported into nursing profession a Colour bar which was not sought by the nurses and which was being imposed on them without their consent. The Minister had shown a serious lack of appreciation of the basic purpose of the Nursing Association, which was not primarily to protect the interest of nurses but to raise the standards of nursing and to protect patients and people. Non-European nurses could not be expected fully to understand the principles of their profession unless they were kept in the closest contact with European nurses, who had a thorough grasp of those principles If the amendment was passed the whole pattern of the Nursing Association must go to pieces.

Mrs. Ballinger's Amendment Lost

The House rejected without a division the amendment moved by Mrs. Ballinger as follows: "That the House declines to pass the second reading of the Nursing Amendment Bill until the nurses have been given adequate opportunity to consider and have agreed to the proposal to restrict the rights of non-European nurses by confining membership of the Council and the Board of the Association to Europeans."

MOURN NOT THE DEAD

Mourn not the dead that in the cool earth lie
Dust unto dust,
The calm sweet earth that mothers all who die
As all men must.

Mourn not your captured comrades who must dwell,
Too strong to strive,
Each in his still-bound coffin of a cell,
Buried alive.

But rather mourn the apathetic throng,
The cowed and the meek,
Who see the world's great anguish and its wrong,
And dare not speak.

Ralph Chaplin (U. S. A.) sentenced to penal servitude for expressing an opinion against war wrote the above poem:

INDIAN REPUBLIC DAY CELEBRATIONS

Some scenes of the celebrations of Indian Republic Day in Vila de Juvu Bel (Portuguese East Africa) under the auspices of the local Hindu Sangathan Sabha in which all all sections of the community, including distinguished Portuguese and Africans, took a prominent part.

ભારત પ્રજાસત્તાક દિનની ઉજવણી

વીલાદે જુઓઉબેલ (પોરટુગીઝ ઇસ્ટ આફ્રિકા) હીંદુ સંગઠન સભા તરફથી થએલી ભારત પ્રજાસત્તાક દિનની ઉજવણીના દ્રશ્યો, જેમાં કોમના સઘળા વર્ગોએ તેમજ પ્રતિષ્ઠિત પોર્ટુગીઝો અને આફ્રિકનોએ પણ ઉત્સાહથી ભાગ લીધો હતો.

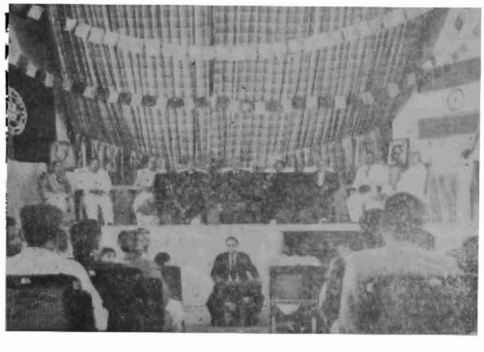

OUR INDIA LETTER

(From Our Own Correspondent)

Baroda, March 22.

MINORITIES IN EAST BENGAL

"THE minorities in East Bengal are certainly our concern to the extent that they have security, and if they do nor have security, measures will have to be devised to give them security," said Pandit Nehru in Parliament on March 17. The Government, he said, did not wish a mass exodus or exchange of population, but would keep the door open and give facilities to those who wished to travel either way and give such help as possible to those who came over. Dealing with Indo-Pakistan relations he gave a resume of the last three years' events, and spoke of "this gradual sweeping away or pushing out of the minority community from Sind" and "so suddenly it dawned upon us that we had paid a very heavy price, but what we had hoped to gain, i.e. peace and equilibrium, we had not gained." "In the course of two years or so, about 16 lakhs of people came over from East Bengal; and from West Bengal some people went to East Bengal, but their number was considerably less." In the East Bengal Legislative Assembly on March 10 a Muslim member, Mrs. Anwara Khatoon, asked the Government to state why the police remained passive spectators of atrocities committed on the Hindus in Dacca. She said she herself saw an Ansar in plain clothes killing a Hindu in the city of Dacca, and several uniformed Muslims on motor cycles had gone about inciting Muslims to kill Hindus and burn their houses, and that actually happened the next. Reports have also been received of Muslims advocating economic boycott of Hindus, Shri B. K. Datta, member of Pakistan Parliament in Karachi, told the House that the sudden flare-up in East Bengal since February 10 "has left vast numbers stunned, dazed, utterly shaken in nerves and psychologically uprooted." He attributed the riots to "irresponsible and inflamatory writings in the Pakistan Press.' Pandit Nehru's second visit to Calcutta has been reported to have given a great fillip to the organisation of refugee relief in Calcutta and to have put a lot of heart into the refugees. Shri N. Gopalaswami Ayyangar said in the Indian Parliament: "We have been repeatedly reminding the Pakistan Government that they have not been carrying out their part of the agreement regarding recovery of abducted women, while the work on our side has been genuine and has yielded substantial results." A report from Calcutta dated the 19th says that about 2,000 Calcutta-bound passengurs from East Bengal were stranded at Benepole, the last railway station on the other side of the Indo-Pakistan border. 6,000 passengers arrived at Calcutta on the 19th despite great hardships. They complained of considerable harrassment by a section of Ansars and Pakistan police. According to them, the customs officiale forcibly took away gold ornaments, cash and other valuables from passengers, and women passengers were subjected to various sorts of indignities at the customs post.

Muslims In India

In the U.P. Legislative Assembly the Police Minister said some recent incidents in the U.P. were a reaction to the events in East Bengal. The present situation in the U.P. was delicate, he said, and asked people fully to co-operate with the police to maintain law and order. Pandit Pant, the Chief Minister of the U.P., said that no Government could have done more to protect the minorities than what had been done to protect the Muslims during the recent communal disturbances in the State. The number of Muslims returning to U.P. from Pakistan, he said, was greater than those going to Pakistan. Mr. Mohammed Nazim (Congress), Mr. Aiz z Rasool (Independent) and several other members praised the U.P. administration for "firmly" handling the situation during the recent communal disturbances. Mr. Aiz z Rasool referred to the Government's special consideration for the Muslims, and said how, in Hardoi, they were liberally allowed to have firearms etc. Pandit Pant said: "This is not Pakistan and a theocratic State. Officers here are both Hindus and Muslims. The Hindu officers here have not hesitated to arrest Hindu rioters and have even shot dead such rioters." The officers here regard Muslims as their brothers."

A Disclaimer

I hasten to correct a report which got currency in the Indian Press. Swami Vireswarananda, General Secretary of the Ramakrishna Mission, Belur Math, Howrah, in a statement to the Press, says that the report, published in a section of the Press under the authority of Swami Swattantrananda that 400 "sadhus" of the Ramakrishna Mission were killed in East Pakistan and that many of its centres were burnt to ashes, is entirely unfounded.

Kashmir

There could be a free expression of opinion by the people on the future of the State only when the sovereignty of the State Government was fully restored and the hundreds of refugees who had been uprooted were properly rehabilitated, stated Sheik Abdullah, Prime Minister of Kashmir. India, he said, had all along held that only an over-all plebiscite could determine the future of Kashmir. He revealed that his Government had embarked upon co-operative experiments in Kashmir on a wide scale. The Land Reforms Committee of the Jammu and Kashmir Government have tentatively come to the conclusion that the ownership of land in Jammu and Kasmir will vest in the State while the present proprietors, occupiers or tenants will only be "holders."

India And Africa

In the course of a speech on India's foreign policy in Parliament, Pandit Nehru, referring to Africa, expressed the hope that in the course of a few years, independent nations would be built up there. It was clear that mighty forces were moving in that continent and how long they would take to develop, he could not predict. In the course of a generation great changes were likely to take place in Africa. If that change took place peacefully and with co-operation, it was good; if not, he feared that one of the biggest conflagrations might take place. Any kind of conflict between nations was bad enough but if that conflict took racial shape it was a serious matter. Naturally, India's sympathies were with Africans—the great mass of Negroes who live in that continent.

Pandit Nehru added: "We have repeatedly, not only as the Government, but before we became a Government, as a national party, assured them and told them that we did not wish any Indian vested interests to grow up in Africa at the expense of the African people. I am glad to say that a realisation of this fact is helping in the development of friendly relations between Indians and Africans in East Africa especially and in some other parts also. In South Africa we have had the problems of South African Indians. Recently a kind of conference was held and one of our distinguished members of the House represented us at the conference. This conference was really a preparatory conference to the holding of a full round-table conference later. The preparatory conference succeeded. Of course, it has not solved the problem. The whole problem is there. Nevertheless, we have gone one step forward."

India And The World

The Prime Minister referred to world events and the part India had to play in them. He said it was quite impossible for India to keep apart from what was happening in various parts of the world, but the first thing India had kept in view was to build "our own country on a solid foundation and not to get entangled in matters which do not directly affect us, because the burden of these entanglements is too great and the problems we have to face in our country are big enough for the country."

The Prime Minister said: "Our general approach, therefore, has been not to interfere in other's matters so far as we can help it and not take part in various conflicts in other parts of the world. Of course as a member nation of the United Nations we have to take part in debates and give our opinions and views on many matters, particularly connected with the Asian countries. When the world is full of tension and possible conflicts and peoples' passions are excited, it is difficult to look at them with equanimity but the country at any rate should not get entangled and should not be moved by passions."

Pandit Nehru continued: "I may venture to point out that whatever policy we are pursuing is not a neutral, passive or negative policy. It is a policy which flowed from our past, from recent history and from our national movement and its development and from various ideals we have proclaimed. For any country like India which has newly become independent and has to solve many problems it becomes an inevitable policy not only to try to the best of its ability to help in the maintenance of world peace, but also not to get entangled in so far as it can in world conflicts. Whether it is possible or not, it is another question. How far

our influence can make a difference to world affairs is also a different question.

Pandit Nehru said that so long as India had not solved many of her problems, her voice could not carry the weight it ought to in world affairs. India, however wanted that whatever little voice and weight she had should be felt and wanted to follow not negative or merely a neutral policy but a positive policy of helping those forces which she considered right, disapproving the things which she did not like, but fundamentally keeping apart from alignment Powers which would normally lead to a conflict. It did not mean that in the economic and other spheres, India did not line up with others. She tried to maintain friendly co-operation with all countries in the world.

Referring to the "present-day tendency" in the world, Pandit Nehru said that what the hydrogen bomb was, only a few experts knew. It was something which might well destroy the world or a great part of it. "We have come to a stage when in the solution of problems or conflict," remarked Pandit Nehru, "we think, some people at least think, even in terms of large-scale destruction of the world itself. It is just like trying to cure headache by cutting off the head of the person concerned. Nevertheless it is significant or indicative of the way the world is thinking today, of using such weapon of utmost destruction as the Hydrogen bomb. So far as we are concerned we may express our views or opinions about it. We have neither the hydrogen bomb nor would we like to have it. It is important for us to know that the tendency in the world affairs is more and more towards destruction of the kind which is unimaginable."

The Prime Minister said: "Nothing has happened in the recent months to make us change the policy we have been pursuing in an independent manner. The policy we have been pursuing is the correct policy and indeed it is the policy a country situated like India could pursue."

The Prime Minister referred to the policy which the U.S.A. "deliberately pursued" about 150 years ago when it became independent. She tried not to get entangled in those great wars and upheavals that were taking place in Europe. That analogy might not be a particularly good analogy for India today. Apart from special reasons, India might have now to pursue that policy, it was the natural policy for a newly-independent country to pursue.

Pandit Nehru recalled his visit a few months ago to the U.S.A. and "the most cordial and friendly welcome I have received from various people and the so-called common people of the land" and said that it showed what an abundance of friendship and goodwill existed there for India. He was greatly impressed by the great achievements of the U.S.A. from which India could learn so much. He did not wish India merely to copy any other country and in whichever direction she had to go, India had to follow the genius of her people. It was true also that she could not remain in the root all the time, she must grow with branches, leaves and flowers and she had to adapt herself and learn from other countries a great deal.

India could learn a great deal from the U.S.A. as well as other countries of the West and she should take up the advantage of learning. If India was to grow to prosperity, she could not do so by imagining that she could isolate herself from the world and stick only to the root or by imagining that she could align too much or copy too much from outside. She had to strike a balance between the two and then only could she make good in any field. More specially in the field of foreign policy, if India had to make her full weight felt, she must function according to her own method of thinking. If it was divorced from her ideals and desires, then it would become ineffective.

Things In General

Pandit Gangaprasad

Pandit Gangaprasad, hon. general secretary of the International Aryan League, New Delhi, who recently arrived in Durban to attend the silver jubilee of the Arya Pratinidhi Sabha and has been delivering lectures on Hinduism, is at present on a tour of the Transvaal and the Cape. While in Pretoria, Panditji was accorded a warm welcome by the Hindus at the Royal Theatre Hall. In the course of an interview he is reported to have said culture should play a more important part in the classification of human society. It was deplorable, he said, that the issue of blood had been so over-emphasised and had caused racial friction.

Aryan Benevolent Society (Maritzburg)

The annual report of the hon-secretary of the Aryan Benevolent Society (Pietermaritzburg) submitted recently states that there are thirtytwo inmates housed in the Home for poor and desolate Indians. The Home gave shelter to refugees during the riots between African and Indians in Janugry 1949. It also gives shelter to deserted wives and their children and the work of the child Welfare Society in needy cases. All Indians irrespective of class or creed are admitted to the home The Society contemplates erecting an Indian orphanage and children's Home for which it has obtained a piece of land from the corporation at Rosedale Road. While expressing its grateful appreciation to the N. U. C. Rag, Natal Retreat, the Durban Turf Club and other institutions for their generous contributions, the Society emphasises the fact that the mainenance of the Home entails heavy expenditure and appeals to the public for help either in cash or kind

Johonnesburg Indian Girls' School

A bazaar in aid of the health centre was held last week at the Indian Girls School, Vrededorp, Johannesburg. Indian women took a prominent part in organising the Bazaar, which was patronised by both Europeans and Indians. The Bazaar brought a sum of over £300 in aid of the health centre.

Anonymous Donor

We wish to thank an unknown sympathiser for the Postal Order of £1—1—0 as a donation to the Mahatma Gandhi Memorial Fund.

CITY OF DURBAN

NATAL DISTRESS RELIEF FUND

The above fund is prepared to consider applications for solace payments to persons for all races who lost their breadwinners as a direct result of the racial disturbances of January, 1949.

It is hereby notified for the information of all persons concerned that applications, supported where possible with documentary evidence, and stating the number of dependents, must be submitted to the Secretary, Natal Distress Relief Fund, P.O. Box 1014, Durban, not later than 30th April. 1950.

JOHN McINTYRE
Town Clerk.

Town Clerk's Office,
Durban,
24th March, 1950.

LITTLE THINGS OF YOUR OWN MAKING

A Lampshade Decorated With Stamps

Stamps of different colour and shape on a plain lampshade can be very decorative and is easy to make. In order to gather it all you may for instance paint some wavy lines around the shade in a suitable colour. Finally it is covered with a thin, clear varnish which can be bought in any colour-shop and is spread on with a rather big, soft brush.

Centropress Denmark, World Copyright Reserved

Sets Of Indian Art Pictures

By Celebrated Indian Artists

Price 8 - including postage.

To be had from:

'INDIAN OPINION,'
P Bag, Phoenix, Natal.

WANTED

Teachers are required for the Surat Hindu Gujarati School to teach Gujarati from Std I to VI.

Teachers with following qualifications should apply:— 1. Matric Senior, or Senior Trained and Snataks. 2 With a knowledge of Hindi 3. Five years' or more experience.

Applicants must send copies of Certificates and testimonials with their applications to the Secretary

The Surat Hindoo Educational Society,
127 Victoria Street,
DURBAN.

Cuticura SOAP

Every wash a luxury skin treatment!

Baby simply loves the caressing softness of its silky and fragrant lather. It is so soothing and cooling to hot, smarting skin. After the bath a dusting with exquisitely perfumed Cuticura Talcum Powder will ensure baby's comfort.

FOR SENSITIVE SKINS

547

Sunbeam works for you in three ways . . .

1. It gives a brighter, more pleasing shine.
2. The shine lasts longer on the floor.
3. It makes your home clean, inviting-looking.

Always ask for 9d. & 1/6

SUNBEAM POLISH

FOR FLOORS AND FURNITURE

Shines . . . and shines . . . and shines

714-1

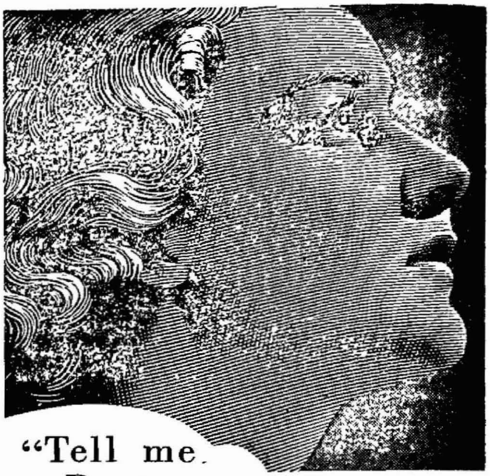

"Tell me Doctor . . *What do you mean by a safe antiseptic?*"

To be called safe an antiseptic must be safe in several ways. It must be reliable, it must be gentle, it must be non-poisonous. It must help, not hinder, the natural processes of healing and repair. 'Dettol' the modern antiseptic, is a highly efficient destroyer of germs, but it works on the germs, not you. It is non-poisonous, pleasant, safe to have around.

DETTOL

THE MODERN ANTISEPTIC

RECKITT & COLMAN (AFRICA) LIMITED, P.O. BOX 1097, CAPE TOWN

24 231-5b

NUGGET

BOOT POLISH

Obtainable in

Black, Military Tan, Light Brown, Dark Brown, Toney Red, Ox Blood, Transparent.

AA-243

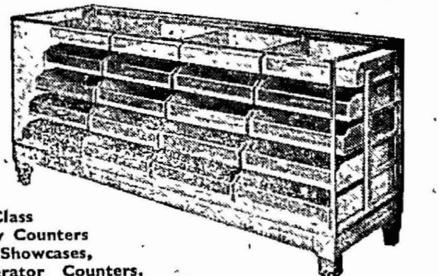

High-Class
Display Counters
and Showcases,
Refrigerator Counters,
Wall Units, Display Fittings, Etc.

CATALOGUES ON APPLICATION.

ASSOCIATED SHOPFITTERS LTD.

Incorporating Excelsior Shopfitters, Ltd., S.A. Shopfitters, Ltd.

Manufacturers of High-Class Display Cases,
Awarded Gold Medal, Rand Easter Show.

104 MARSHAL STREET, (Facing Escom House), JOHANNESBURG.
Phone 33-4211/2. P.O. Box 6501.

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns. Apply:

306 Commissioner St,
Jeppe, Johannesburg.

FOR SALE

Indian General Dealers business for sale. Situated in Grey Street. For particulars apply:

"PROSPECT" c/o Indian Opinion, Phoenix, Natal.

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

પુસ્તક ૪૮ મું—અંક ૧૪ શુક્રવાર તા. ૭ એપ્રીલ, ૧૯૫૦. છુટક નકલ પેની.૪

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૭ એપ્રીલ, ૧૯૫૦

અંતરખોજ અને પ્રતિજ્ઞાનો સમય

આમારા ગયા અંકમાં અમે સાઉથ આફ્રિકાના અમારા ભાઇઓને સ્થિતિની વધતી જતી ગંભીર તાનું, આપણું સ્વમાર અસહ્ય રીતે કેવું હણાઇ રહ્યું છે તેનું અને ખાલી વાતો કરવાના દિવસો હવે વહી ગયા છે કે નહિ અને કાર્ય કરી બતાવવાનો વખત આવેલો છે કે નહિ તેનો ગંભીર પણે વીચાર કરવાની જરૂરનું સ્મરણ કરાવી ગયા હતા. છેલ્લાં એક અઠ વાડીયામાં ખાસ કરી હીંદીઓને માટે અને સામાન્ય રીતે સઘળા નોનયુરોપી યનો માટે સ્થિતિ ઘણીજ ગંભીર બનવા લાગી છે. આજની સરકાર પોતાનું સમતોલપણું સાવજ ગુમાવવા લાગી હોય એવું જણાય છે. તેને સત્તામાં આણવા માટે જેઓ જવાબદાર છે. તેઓના તરફથી વીરોધના અવાજો સંભાળાય છે ખરા. પરંતુ પ્રમાણમાં એ અવાજો સંખ્યામાં તેમજ સત્તામાં અતિ હીણુ ગણાય. એવા વીરોધો હકીકતમાં માત્ર મજાક કરે છે અને કંઇંક બાહ્ય હેતુઓસર સર કારને અગવડામાં મુકવાને ખાતર સ્હેજ ટપકો આપી રહ્યા છે એમ અમે કહી એ તો અમને આશા છે કે અમને માફ કરવામાં આવશે. કેમકે આવા લોકોને જે વસ્તુનું દુઃખ થઇ રહ્યું છે તે સર-કાર જે કરી રહી છે તેનું નથી પરંતુ તે સંત્તામાં આવી છે અને યુનાઇટેડ પાર્ટી નથી આવી તેનું છે. ફરી અમે ક્ષમાયાચના સાથે કહેવાની રજા લઇએ છીએ કે. ગણત્રીમાં પણ આવી નહિ શકે તેવા થોડાક અપવાદો સિવાય તેઓના અંતરમાં, નોન-યુરોપીયનોના સંબંધમાં સરકાર જે સિદ્ધિઓ પ્રાપ્ત કરી રહી છે તેથી તેઓ બહુ નારાજ નથી. તેઓ એટલું તો માનેજ છે કે સરકારના હથોડાનો પ્રત્યેક ઘા આબાદ છે, માત્ર આખી ઇમારત ભુકકા ઉડી જવાના જોખમમાં ન હોય તો. સરકાર અને તેઓ વચ્ચે ફેર એટલોજ છે કે તેઓને એ જોખમની ખબર છે અને તેઓની ઇચ્છા તો ઘણી થઇ જાય છે પરંતુ એ માર્ગે જતાં તેઓ ડરે છે, જ્યારે સર કાર પરિણામો વિષે બેપરવા બની એ માર્ગે જઇ રહી છે. આ બાબતમાં સરકાર રેતીમાં કિલ્લા બાંધવાનો પ્રયત્ન કરનારાં બાળકોના જેટલી નિર્દોષ જણાય છે. અને પ્રેક્ષકો એ ઇમારત ના સૌંદર્યથી એવા અંજાઇ ગયા છે કે ચણનારાઓની મુર્ખતા માટે તેમને મીઠો ટપકો આપતાં છતાં એ તો હાથમાં મુર્છીત અવસ્થામાં તેઓ એક પછી એક ઇંટો મુકતા જાય છે. પ્રેક્ષકોને ભયંકર જોખમની જો ખબર જ હોય તો એક ડુબતા માણસને બચાવવાને કરે તેમ પોતાના સર્વસ્વના, પોતાના જાન સુદ્ધાંના, જોખમે સરકાર ને તેઓએ બચાવી લેવી જોઇએ.

આપણું પોતાનું સંભાળીએ

પરંતુ એ તો અમે તેમ હો. આપણે માટે હવે આપણું પોતાનું જ સંભાળ વાનો વખત આવ્યો છે નહિ કે બીજા નામાં માથું મારવાનો. આપણે જાતે જ ખરા હોઇશું તો બધું જ ખરૂં થઇ રહેશે. આપણે જાતેજ ખોટા હોઇશું તો બીજાના દોષો જોવાથી કશું વળવાનું નથી.

શું આપણે ખરા છીએ? આપણે જો પ્રમાણીક અને સત્યપણે આપણી જાતને તપાસી શું તો જોઇ શકીશું કે આપણે ખરા નથી. ૧૯૧૪માં એ વખતની સરકાર અને હીંદી કોમ વચ્ચે થએલી સમાધાનીના પરિણામે એશીયાટીક રીલીફ એકટ પસાર થયો હતો ત્યારથી આજ સુધીનો ઇતિહાસ તપાસીએ. શું આપણે સીધા રહ્યા છીએ? શું આપણું સ્વમાન અને ગૌરવને આપણે સર્વથી પર ગણ્યું છે? સરકારે શું કર્યું કે શું નહિ કર્યું એ વસ્તુ જવા દઇએ. આપણે જાતે એ સમાધાનીને માન આપ્યું છે? ત્યાર બાદ જાતીભેદપર રચાયેલા અનેક કાયદા ઓ પસાર થઇ ગયા તેના સંબંધમાં આપણી વલણ શું રહી છે? એ કાયદાઓની સામે સીધી રીતે લડવાને બદલે ઘણા ખરા દાખલામાં શું આપણે તેની ચુડમાંથી છટકવાના સફળ પ્રયત્નો નથી કર્યા? શું એવું નથી બન્યું કે આપણે કાયદાઓની ચુડમાંથી છટકવા ની બારીઓ શોધેલી છે અને સરકાર કાયદાઓને સખત કરવાના પગલાં લેતી આવેલી છે? ઇલ્લાયદાપણાના કાયદાઓનો સામનો કરવાની હીમતના અને ભોગ આપવાના ઉત્સાહના અભાવે શું આપણે તેને નામર્દાઇથી નમી જઇ સાધારણ વસ્તુ તરીકે તેનો સ્વિકારી નથી લીધી? સરકારે તો વિશ્વાસઘાત કર્યો છે. તેને પોતાની દ્રષ્ટિએ તેમ કરવાનું વાજબીપણું હતું કેમકે આ દેશમાં તે આપણને માગતી નથી. પરંતુ આપણે આપણી જાત પ્રત્યે અને સરકાર પ્રત્યે પ્રમાણીક રહ્યા છીએ? યુરોપીયનોએ આપણે માટે કશું નથી કર્યું. આપણે જાતે આપણે પોતાને માટે કેટલું કર્યું છે? જીવનની ઉચ્ચ વસ્તુ ઓના ભોગે શું આપણા અર્થ લાભો ને જ આપણે જોતા આવ્યા નથી? હોટેલોમાં આપણા રસોયા અને પીરસ નારાઓ છે. શું તેઓનો ધંધો આબરૂદાર છે?—જ્યારે એજ હોટેલોના આંગણામાં, જુજ અપવાદોમાં ખાસ મહેરબાનીથી દાખલ કરવામાં આવે છે તે સિવાય, તેઓના પોતાના જાત ભાઇઓને કે તેઓના આદરણીય નેતા ઓને પણ દાખલ કરવામાં આવતા નથી? શું એથી તેઓનું સ્વમાન હણાતું નથી? યુરોપીયન ઘરાકો ગુમાવવાના ભયે શું આપણે આપણા પોતાના વેપારના મકાનોમાં જાતીભેદ પાડતા નથી? આખી વસ્તીના સવા બે ટકા જેટલા આ દેશમાં આપણે આપણા પોતામાંથી પ્રાંતિક અને વર્ગીય ભેદો આજ પર્યંત દુર કરી શકયા છીએ? તો પછી આપણી સામે ભેદ પાડવામાં આવે તેનો પોકાર કરવામાં કશો અર્થ છે ખરો? આ સઘળા યોગ્ય પ્રશ્નો છે જેના જવાબો, જો આપણે આપણી જાતને પ્રમાણીક અને સત્ય હોઇએ તો, આપણને શરમથી નીચું જોવડાવે તેવા છે?

હજુવધુ પ્રહારો

અને હવે સરકાર આપણા પર વધુ પ્રહારો કરી રહી છે વડા પ્રધાન ડો. મલાને જાહેર કર્યું છે કે મીશ્ર વસવાટના લત્તાઓ નાબુદ કરવા ને ધારાસભાની ચાલુ બેઠકમાં ગ્રુપ એરીયાઝ રેઝરવેશન બીલ દાખલ કરવા માં આવનાર છે. બીલનો હેતુ યુરોપીયન લત્તાઓમાં નોન-યુરોપીયનોના પ્રવેશના સવાલનો ઉકેલ લાવવાનો છે. મુલ્કી પ્રધાન ડો. ડોંગીસે પણ એ કાયદાનું સુચન કર્યું છે અને ઇકોનોમીક એફર્સના પ્રધાન મી. એરીક લોએ જણાવ્યું છે કે "સરકાર ઇલ્લાયદાપણા ની નીતી અમલમાં મુકવાને બંધાઇ છે, સાઉથ આફ્રિકામાં ગોરી પ્રજાનું ભાવી સુરક્ષિત રાખવાનું હોય તો અરધાપરધા પગલાં લઇ શકાશે નહિ." સરકારના મુખીઓ તરફથી આવા વચનો ઉચ્ચા-રાય ત્યારે તેને ગંભીરપણે જ લેવાં જોઇએ. આવાં વચનો પછી કંઇ પણ માનભરેલી શરતોએ ગોળમેજી પરિષદ ભરાવાને અવકાશ રહેતો નથી. સ્થિતીને ઉશ્કેરી મુકવાની અમને સ્હેજ પણ ઇચ્છા નથી. અમે પ્રમાણીકપણે માનીએ છીએ કે સાઉથ આફ્રિકાના જાતીભેદના સવાલનું માનભર્યું સમાધાન નોન-યુરોપીયનોની લાગણીઓને જાણી કરીને ઉશ્કેર્યા સીવાય અને છતાં રાજ્ય ચાલવાની સત્તા યુરોપીયનોના હાથ માં રહી શકે એ રીતે લાવી શકાય તેમ છે. મી. લો કહે છે તેમ કહેવું કે નોન-યુરોપીયનો સંપુર્ણ રાજકીય, આર્થીક અને સામાજીક સમાનતાની માગણી કરી રહ્યા છે એ નરી અતીશયોકિત છે. પુર્ણ સભ્યતાથી તેઓ વીનંતી કરી રહ્યા છે કે વીકાસ ને માટે તેઓને સમાન તકો આપવા માં આવવી જોઇએ. ધારાસભામાં ચાલુ બેઠકમાં રજુ થનાર ઇલ્લાયદાપણા ના કાયદામાં યુરોપીયનો અને નોન-યુરોપીયનોને સમાન તક આપવામાં આવનાર છે એવા ભુલાવામાં બહારની દુનીયા રખે રહેતી. જેટલું સારૂં છે તેટલું સઘળું તો અત્યારથીજ યુરો-પીયનો માટે અનામત રખાઇ ચુકયું છે. પ્રસ્તુત બીલનો હેતુ નોન-યુરો-પીયનોનું જે રડયું ખડયું કહેવાતા યુરોપીયન લત્તાઓમાં છે તે તેમાંથી નાબુદ કરવાનો છે, યુરોપીયનો ઉપર મુકવામાં આવનાર કહેવાતા પ્રતીબંધો નો કશો અર્થ નથી. લોકોની આંખો માં માત્ર ધુળ નાખવાની એ વાત છે. કોઇ પણ યુરોપીયન કહેવાતા નોન-યુરોપીયન લત્તામાં પ્રવેશવાની ઇચ્છાયે નહિ કરે તેમ તેમ કરવાની તેને કશી જરૂર પણ નહિ રહે.

એટલે હીંદીઓ અને સામાન્યતઃ સઘળા નોન-યુરોપીયનો સમક્ષ અત્યંત મુશ્કેલ સવાલ આવી ઉભેલો છે. મંચપરથી વકતૃત્વનું પ્રદર્શન કરવાનો, આગ ઝરતાં ભાષણો કરવાનો વખત હવે વહી ગયો છે આજે મન, વચન,

કર્મમાં શાંતતાની અને તેની સાથે નીર્ભયતા, સત્ય પરાયણતા અને તેને ખાતર જાન કુરબાન કરવાની તૈયારી અને દ્રઢ નીશ્ચયની જરૂર છે. આપણે અસહ્ય દુઃખો ઉઠાવવા પડશે, મરવું પણ પડશે. પરંતુ એ સાર્થક થશે, કેમકે કદાચ આપણે મરીશું પરંતુ આપણા સંતાનો જીવી શકશે અને એક મહાન પવીત્ર કાર્યને માટે આત્મ બલીદાન આપ્યું તેને માટે આપણને આશિર્વાદ આપશે. શું આપણે ઇશ્વર પર શ્રધ્ધા રાખી મરદની જેમ ખડા થઇશું કે માનહીન જીવન ચાલુ રાખી જાનવરોની જેમ લાતો ખાયા કરીશું? પ્રત્યેક વ્યકિતએ આ વસ્તુનો પ્રાર્થનાપુર્વક વીચાર કરવો ઘટે છે. ઇશ્વરમાં શ્રધ્ધા હશે તો તેને જરૂર યોગ્ય દોરવણી મળશે જ.

નોંધ

ગ્રુપ એરીયાઝ રેઝરવેશન બીલ

ક્લેનવીલીયમ્સ ખાતે ગયે અઠવાડીયે મતદારોની સભામાં બોલતાં યુનીયનના વડા પ્રધાન ડૉ ડી. એફ. મલાને જણાવ્યું હતું કે મીશ્રવસવાટના લત્તાઓ કાઢી નાખવાને ધારાસભાની ચાલુ બેઠકમાં એક ગ્રુપ એરીયાઝ રેઝરવેશનં બીલ ઘડવાનું કામ લગભગ પુરૂં થયું છે અને આવતા ૧૪ દીવસની અંદર તે દાખલ કરવામાં આવશે. એ બીલની રૂએ અમુક લત્તાઓ યુરોપીયનો માટે મુકરર કરવામાં આવશે જેમાં બીન-યુરોપીયનોથી મકાનની માલીકી ધરાવી કે તેમા વસવાટ કરી નહિ શકાય. બીજા કલર્ડો માટે મુકરર કરવામાં આવશે જેમાં યુરોપીયનો અને નેટીવોથી મકાનની માલીકી ધરાવી કે તેમાં વસવાટ કરી નહિ શકાય. બીજા નેટીવોને માટે લત્તાઓ મુકરર કરવામાં આવશે જેમાં યુરોપીયનો અને કલર્ડોથી મકાંનની માલીકી ધરાવી અથવા તેમાં વસવાટ કરી નહિ શકાય. આ રીતે બીલથી યુરોપીયનોના લત્તામાં નોન-યુરોપીયનોના પ્રવેશના સવાલનો ઉકેલ લાવી દેવાશે.

આ સીવાય ઇલાયદાપણાની નીતીને અંગેનું બીજું એક અગત્યનું બીલ પણ લાવવાનું ધારવામાં આવ્યું છે તે કલર્ડ વોટરોને પાર્લામેન્ટમાં ઇલાયદુ પ્રતિધિત્વ આપવાને લગતું છે. હાલ આ બાબતમાં નેશનલીસ્ટ અને આફ્રિકાનર પાર્ટી વચ્ચે કશો મહત્વનો મતફેર નથી.

"જાતીય એખલાસ" પર ડૉ. ડોંગીસ

યુનીયનના મુલકી પ્રધાન ડૉ. ટી. ઇ. ડોંગીસે વોરનટન ખાતે ગયા અઠવાડીયે બોલતાં કહ્યું હતું કે જાતીય એખલાસ સ્થાપવાનો એકજ માર્ગ યુરોપીયનો, હીંદીઓ, કલર્ડો અને નેટીવો માટે ઇલાયદા લત્તાઓ સ્થાપવાનો છે. સરકાર આ મુજબનો કાયદો લાવવા ધારે છે. દાખલા તરીકે મારી જાણ મુજબ કીમ્બર્લીમાં આઠ વર્ષ પર નોન યુરોપીયનોની માલીકીની ૧૧૨ મીલ્કતો હતી; આજે તેઓ ૪૦૦ મીલ્કતોની માલીકી ધરાવે છે. હું લાવવા ધારૂં છુ ત કાયદાની રૂએ યુરોપીયનો તેમજ નોન યુરોપીયનોને જમીન માલીકીના અમુક હકો જતા કરવા પડશે. એ સઘળું દેશના લાભને માટે છે.

મી. એરીક લો પણ બોલ્યા

બીજા બોલનારામાં ઇકોનોમીક એફેર્સના પ્રધાન મી. એરીક લો પણ હતા. તેમણે મોસલબે ખાતે બોલતાં જણાવ્યું કે સામાન્ય ચુંટણી વખતે જે નીતી દર્શાવાઇ હતી તે નીતી મુજબ ચાલવાને સરકાર બંધાઇ છે. આફ્રિકાનર પાર્ટીના અમારા ભાઇ બંધોની વલણને લઇને જરા અડચણ નડી હતી. પરંતુ હું આશા રાખું છું કે આખરે તેઓ સમજતા થશે કે સાઉથ આફ્રિકામાં જો ગોરી પ્રજાના ભાવીનું રક્ષણ કરવાનું હશે તો તે કમને લેવાયેલાં પગલાંથી નહિ બની શકે: સામ્યવાદીઓ અને ઉદારમતવાદીઓની અસરથી સ્થિતી બગડતી ચાલી છે જેના પરીણામે નોન-યુરોપીયનો સંપુર્ણ રાજકીય, આર્થીક અને સામાજીક સમાનતાંની માગણી કરી રહ્યા છે. એવી સમાનતા સાધવામાં આવશે તો આ દેશમાં ગોરી પ્રજાને માટે કશું ભવીષ્ય રહેશે જ નહિ. આ હકીકત બરોબર હસવી જોઇએ.

નર્સોની સંસ્થામાં વર્ણભેદ

નર્સીંગ એમેન્ડમેન્ટ બીલ જેમાં બીજી બાબતો સાથે નર્સીંગ કાઉન્સીલનાં સભ્ય સાઉથ આફ્રિકાના યુરોપીયન નાગરીક સીવાય બીજું કોઇ નહિ થઇ શકે એવી મતબનો સુધારો છે તે ગયા શુક્રવારે યુનીયનની ધારા સભામાં બીજાં વાંચનમાંથી પસાર થઈ ગયું.

તંદુરસ્તી ખાતાના પ્રધાન ડૉ. એ. જે. સ્ટાલ્સે જણાવ્યું કે સાઉથ આફ્રિકાની તવારીખમાં યુરોપીયન અને બીન-યુરોપીયનનો વીકાસ અલગ અલગ થતો આવ્યો છે અને કાઉન્સીલનું સભ્યપદ યુરોપીયનોને મોટેજ મર્યાદિત રાખવામાં નોન-યુરોપીયનનું કોઇ રીતે અપમાન થતું નથી. ભિન્ન જાતીઓ વચ્ચે ઘર્ષણ થતું અટકાવવાને આ સુધારો દાખલ કરવામાં આવ્યો છે. બીન-યુરોપીયન નર્સો પોતાના લાભને માટે પોતાની જુદી સંસ્થા કરવા માંગતા હશે તો તેની સંસ્થાએ પોતે અનુકુળતાથી ધ્યાન દેશે જો તેનાથી યુરોપીયન કે બીન-યુરોપીયનને નર્સની તાલીમ લેવામાં કશી હરકત નહિ આવતી હોય તો.

મીસીસ બેલીંજરનો વીરોધ

કેપઇસ્ટર્ન ખાતેના નેટીવોના પ્રતીનિધિ મી. વી. એમ. એલ. બેલીંજરે જણાવ્યું કે આ બીલ નર્સોના ધંધામાં વણમાગ્યો વર્ણભેદ દાખલ કરનારૂં છે. નર્સીંગ એસોસીએશનનો મુળ હેતુ શું છે એ પ્રધાન સમજી શક્યા નથી. તેનો હેતુ નર્સોના લાભોનું રક્ષણ કરવાનો નથી પરંતુ નર્સના ધંધાનું ધોરણ ઉચું કરવાનો અને લોકોનું રક્ષણ કરવાનો છે. નોન-યુરોપીયન નર્સો એ ધંધાના સીદ્ધાંતો બરોબર સમજી નહિ શકે સિવાય કે યુરોપીયન નર્સો જેઓ એ સીદ્ધાંતો બરોબર સમજે છે તેમના નજીકના સમાગમમાં આવી શકે. આ સુધારો પસાર કરી દેવામાં આવશે તો નર્સીંગ એસોસીશનની આખી રચના ટુકડા થઇ જશે.

મીસીસ બેલિંજરનો સુધારો ઉડી ગયો

ધારાસભાએ મીસીસ બેલીંજરનો નીચે પ્રમાણેનો સુધારો સર્વાનુમતે ઉડાવી દીધો:

"એસોસીએશનની કાઉન્સીલ અને બોર્ડનું સભ્યપદ યુરોપીયનોને જ મર્યાદિત કરીને બીન-યુરોપીયન નર્સોના હકો પર પ્રતીબંધ મુકવાની દરખાસ્તપર વીચાર કરવાની અને તેને સંમત થવાની પુરતી તક આપ્યા સીવાય નર્સીંગ એમેન્ડમેન્ટ બીલનું બીજું વાંચન પસાર કરવું ધારાસભાને નામંજુર છે."

"સર્વોદય"ને મોઝામ્બીકની ભેટ

શ્રી. મણીલાલ ગાંધી સ્વદેશથી પાછા આવતાં મોઝામ્બીક ઉતર્યા ત્યારે ત્યાંની જાણીતી પહેડી શેઠ હરિદાસ દામોદર આણંદજી તરફથી ત્યાંની જ બનાવટનું ફરનીચર અને શંખોની બનાવટ ભેટ આપવામાં આવી હતી જે ફીનીક્સ સંસ્થામાં પંડીત કુંઝરૂના હસ્તે ખુલ્લાં મુકાયેલાં ગાંધીજીના મકાન સર્વોદયને માટે સાભાર સ્વિકારવામાં અને તેમાં મુકવામાં આવ્યું છે.

ગાંધીજી અને સામ્યવાદ

'હરિજનબંધુ'માંથી — ગતાંકથી ચાલુ (૫)

અત્યાર સુધીના પરિચ્છેદોમાં આપણે ગાંધીજી અને સામ્યવાદના મુળમાં રહેલાં તત્ત્વદર્શન જોયાં. આપણે એ પણ જોયું કે કેવળ આત્માને માનનારા બધા જ અસત્ય, હીંસા વગેરે સાધનોનો નીષેધ કરતા નથી. એથી ઉલટું આત્મા, ઇશ્વર અથવા ચૈતન્યનો સ્વીકાર ન કરનારા નાસ્તિકવાદીઓમાંયે ઘણા એવા થઈ ગયા છે અને આજેયે છે કે જે નીતી અને સદાચારને મનુષ્યના અનીવાર્ય ધર્મો માને છે અને સાધનોની શુદ્ધિમાં દ્દઢ શ્રદ્ધાવાળા છે. ત્યારે સવાલ એ ઉભો થાય છે કે સત્ય, અંહીંસા, સદાચાર વગેરેનો સાચો આધાર શો છે? આ સમજવાનો પ્રયત્ન કરીએ.

જડવાદ અને ચૈતન્યવાદ બન્નેને આપણે ઘડીભર છોડી દઇએ તોયે એટલું સૌ કોઇ સ્વીકારશે કે જે જગતમાં આજે આપણે રહીએ છીએ તેમાં જીવન એટલે ચેતનાત્મક સૃષ્ટિ છે અને સાથે સાથે તેની જોડે વળગેલાં જડતત્ત્વો—પ્રકૃતી પણ છે. આમ જડ સાથે જોડાયેલી ચેતનસૃષ્ટિ પૈકી એક આપણી માનવજાતિ છે. એ જાતી આખી દુનીયામાં વ્યાપેલી છે. શરીરરચનાની દૃષ્ટિએ એનાં થોડાંક કંઇક અલગ અલગ રૂપો વીવીધ સ્થાનીક ભેદો પડી ગયા છે. રૂપ, રંગ, રહેણીકરણી, ભાષા, શીક્ષણ, ધર્મ, રૂચી તેમ જ અરૂચી વગેરે વીવીધ પ્રકારનાં થઇ ગયાં છે, અને તેમનાં જમાનાજુનાં અનેક ટોળાં બંધાઇ ગયાં છે. એ ટોળાંને સાથે બાંધનાર સુત્ર કોઇક વાર જન્મ, કોઇ વાર દેશ, કોઇ વાર ધર્મ, કોઇ વાર રાજ્યરચના, કોઈ વાર ધંધા, કોઇ વાર ભાષા વગેરે તરેહ તરેહનાં હોય છે, આ બધાંને પરિણામે ઘડીભર એમ લાગે છે કે મનુષ્યજાતિ એક નથી પણ ઘણી છે, અને તે એકબીજા સાથે ભળી શકે એવી નથી.

પણ અનુભવ, ઇતિહાસ અને પ્રયોગો બતાવે છે કે માનવની જુદી જુદી જાતિઓના ભેદો ઉપર ઉપરના છે. બધાયમાં કેટલાક સામાન્ય ધર્મો અને વીકાસનાં લક્ષણો મળી આવે છે, અને તેની બધી વ્યક્તિઓમાં, પેટા જાતિઓમાં તેમ જ મહાજાતિઓમાં વીકાસ અને વીલયનો સામાન્યક્રમ જોઇ શકાય છે.

દાખલા તરીકે, બધી જાતિઓ વચ્ચે શરીરસંબંધ થઇ શકે છે. કાળી લાલ પીળી, ધોળી ચામડી તથા ઉંચાં ઠીંગણાં વગેરે શરીરોથી તથા મનુષ્યોના ભેદો કાળાં, ધોળાં, રાતાં, ઉંચાં તે ઠીંગણાં ગાયબળદ કરતાં વધારે ઉંડા નથી.

વળી, બધામાં ભાવના તથા બુદ્ધિનો વીકાસ અને ક્ષય, તથા પ્રેમ, ક્રોધ, વગેરે લાગણીની અને બૌદ્ધિક સંસ્કારોની સંખ્યા કોટીઓ મળી આવે છે અને તેની સરખી અસરો થાય છે.

સાધુઅસાધુ, શુરકાયર, બુદ્ધિમાન ને જડ માણસો બધી જાતીઓમાં નીપજી શકે છે. બધાં ટોળાં અનુકુળતા મળે તો મોટાં રાજ્યો સ્થાપી શકે છે, બુદ્ધિ બહાદુરી, સદ્‌ગુણ વગેરેની નામના મેળવી શકે છે, વીલાસમાં પડી શકે છે, અને પડતીનેયે પામી શકે છે.

જુદા જુદા વૈજ્ઞાનીકો અને વીચાર કોએ જીવનના વીકાસ અને વીલયનો ક્રમ તથા ઈતીહાસ જુદી જુદી રીતે તપાસ્યો છે. કોઈએ મન વગેરેના વીકાસનો; કોઈએ તેણે રચેલા સમાજો નો અને સંમગ્ર જાતિનો. સામાજીક વીકાસમાં કોઈએ તેની રાજકીય, કોઈ એ ધાર્મીક, કોઈએ સામાજીક ને કોઈ એ આર્થીક પદ્ધતિઓની તપાસ કરી છે. વ્યકિત કરતાં સમાજ વધારે કાળ ટકે છે, તેના ગુણો દુર્ગુણો, કાર્યો વગેરેની પરંપરા તેની પાછળ રહેનારા તેના વંશજો કે બીજાઓ આગળ ચલાવે છે. વ્યકિત મરે છે, પણ તે પોતાનાં સારાં કે નઠારાં બીજો ચાવી જાય છે. આથી કેટલાક વાદો વ્યકિત કરતાં સમાજને વધારે મહત્ત્વ આપે છે અને વ્યકિતને સમાજરૂપી મોટા કાનખજુરાનો એક પગ સમજી તેને ગૌણ ગણે છે. કાનખજુરો જેમ પોતાનો જીવ બચાવવા થોડા પગને ભાંગવા દે, તેમ સમાજ માટે થોડી વ્યકિતઓનો ભોગ આપી શકાય. બીજા કેટલાકે વ્યકિતને મહત્ત્વ આપ્યું છે અને વ્યકિતનાં હીત તેમ જ ઉત્કર્ષ માટે સમાજ છે એમ સમજી વ્યકિતના વીકાસનો અભ્યાસ કર્યો છે

આ બધું બતાવે છે કે કોઈ મનુષ્ય માનવજીવનનુંયે સમગ્ર અવલોકન કરવાની શકિત ધરાવતો નથી. હાથી અને આંધળાની વાત આવે છે તેમ દરેક જણ તેનો એકાદ નાનકડો અંશ થોડો-ઘણો સમજી શકે છે. કોઈ પુર્ણ દૃષ્ટિનો દાવો કરી શકતો નથી. ત્યાં, નરસીંહ મહેતા કહે છે તેમ:

> ગ્રંથ ગરબડ કરી, વાત ન કરી
> ખરી, જેહને જે ગમે તેહ પુંજે;
> મનકર્મવચનથી આપ માની લહે,
> સત્ય છે એજ મન એમ સુઝે.

પોતાને જે લાગે છે તે જ બરાબર છે, એથી જુદી જાતનું જે માને છે, કહે છે, તે અજ્ઞાની, જુઠા, લબાડ, દુષ્ટ, અસુર વગેરે છે એમ માની, તેમનો વીચારોનો કેવળ વીરોધ કરવા નો નહીં, પણ તેમનો નાશ કરવાનોયે પોતાનો અધીકાર માને છે, અ ક્યારેક તો પોતાપર આવી પડેલું કર્તવ્ય માને છે.

મહાભારત જેવા મોટા મોટા સેંકડો ગ્રંથ તાડપત્ર જેવાં નાનાં નાનાં પત્તા પર લખ્યાં હોય અને તે બધાં પત્તાં અનેક જગ્યાએ-રઝળી ગયાં હોય, તેને જુદા જુદા માણસો ક્યાંક ક્યાંકથી ખોળી વાંચે અને પોતાને મળેલાં પાનાં પરથી આખા ગ્રંથનો નીર્ણય કરી નાંખે, તેવા વીજ્ઞાનશાસ્ત્રો અને ઈતીહાસ ના અભ્યાસો દ્વારા જીવનને સમજવા ના પ્રયત્નો છે. એ અભ્યાસો અને ગ્રંથો મહત્ત્વનાં છે, અને તેમાંથી ઘણો બોધ મળી શકે. પણ તેથીયે વધારે મહત્ત્વની વાત પ્રત્યક્ષ જીવનના અનુભવોમાંથી મળતો બોધ છે. કરોડ ગ્રંથો કરતાં જીવનનો પ્રત્યક્ષ અનુભવ, આખાયે જીવનનું સુક્ષ્મ અવલોકન સચોટ વસ્તુ છે. વીજ્ઞાન અને ઈતીહાસ માં જેટલો ભાગ અનુભવનો છે તેટલા ની કોઈથી ના પાડી શકાતી નથી. તે વીષે મતભેદ થઈ શકતો નથી. જેટલો ભાગ અનુમાનો, સંભવિત તર્કોનો છે, તેટલો જુદા જુદા વાદો ઉત્પન્ન કરે છે.

જીવનનો અનુભવ બતાવે છે કે મનુષ્યમાત્ર આગળ, વધવા પ્રયત્ન કરે છે. અજ્ઞાનમાંથી જ્ઞાન પ્રત્યે, પરાવલંબન માંથી સ્વાવલંબન પ્રત્યે, દીનતામાંથી પ્રભુત્વ પ્રત્યે, નીરાશામાંથી આશા પ્રત્યે, દુ:ખી અવસ્થામાંથી સુખી અવસ્થા પ્રત્યે, અલ્પ આયુષ્યમાંથી દીર્ઘાયુષ્ય પ્રત્યે એમ વધવા ઈચ્છે છે. કોઈ પાછો જવા ઈચ્છતો નથી, પાછો જાય છે તો તે આગળ વધવાની આશા એ જેમ લાંબો કુદકો મારવા કોઈ પાછાં પગલાં લઈને પછી દોડતો આવે તેમ. વળી, કોઈ માણસ છેતરાવા ઈચ્છતો નથી, સત્ય જ જાણવા ઈચ્છે છે; તિરસ્કારનો ભુખ્યો હોતો નથી, પ્રેમનો ભુખ્યો હોય છે; અન્યાય, બળાત્કાર વગેરે સહી શકતો નથી, ન્યાય, સદ્‌વર્તન ઈચ્છે છે; ડરીને રહેવા ઈચ્છતો નથી, નીર્ભયતા ઈચ્છે છે.

વળી, જીવનનો અનુભવ બતાવે છે કે માણસનો સમાજ સાથેનો એટલે કે પોતાના કુટુંબ, જાતિ, દેશ વગેરે સાથે નો સંબંધ મુઢ—બાળક દશામાં લેનાર નો અને સ્વાર્થનો હોય છે. એ સમાજમાં રહે છે પણ સમાજને પોતાના હેતુઓ સિદ્ધ કરી લેવાનું સાધન માને છે: બાળક જેમ માબાપ ને પોતાનાં ખોરાક, રમતગમત, સુખસગવડ વગેરેનું સાધન માને છે તેમ.

મધ્યમ દશામાં વ્યકિતનો સમાજ સાથેનો સંબંધ લેનાર ને દેનાર બન્ને નો હોય છે. જેમ બે પેઢી વચ્ચે ચાલુ ખાતું હોય, તો કોઈ વાર એક પેઢી લેણદાર જણાય અને કોઈ વાર બીજી, તેમ કોઈ વાર વ્યકિત સમાજ પાસેથી વધારે લાભ મેળવે છે, કોઈ વાર સમાજ વ્યકિત પાસેથી. એક બીજાની સગવડ સાચવી બન્ને પોતાના કામો વધારવા પ્રયત્ન કરે છે અને સંતોષ માને છે. એક પેઢી બીજી પેઢીને તુટવા દેતા નથી; અને કુબાડી પોતે વધવા ઈચ્છતી નથી; તેમ સમાજ વ્યકિતને કે વ્યકિત સમાજને તુટવા દેવા ઈચ્છતાં નથી. એકબીજાને કેવળ પોતાના જ લાભનું સાધન માનતાં નથી, પણ પરસ્પર હીતનું સાધન માને છે. એમાં કોઈ વાર વ્યકિતને સમાજ માટે ઘસાવું પડે તો ઘસાય છે; કોઈ વાર સમાજને વ્યકિત માટે ઘસાવું પડે તો ઘસાય છે. કોઈ વાર આખું કુટુંબ એક બાળકને બચાવવા કે ભણાવવા પોતાને ઘસી નાખે છે: કોઈ વાર કુટુંબની એક વ્યકિત આખા કુટુંબને માટે પોતાને ઘસી નાખે છે. આમ કરવામાં કોઈ કોઈના પર ઉપકાર કરતું હોય એવું ભાન એ સૌ રાખ્યા કરતા નથી. જ્યારે સતત એક જ જણને ઘસાવું પડતું હોય અને બીજા માં તેની કૃતજ્ઞતા પણ ન જુએ તો એવું ભાન પેદા થાય છે, અને તે પછી અસંતોષ પણ ઉત્પન્ન થાય છે. એવું ન હોય તો લેવા કરતાં ઘસાવામાં દરેક પોતાની કૃતાર્થતા જુએ છે; તેમાં એને એક પ્રકારના સાત્ત્વિક સંતોષની લાગણી થાય છે કારણ કે આશ્રય આપનારની દશા પ્રત્યે જવું એ વીકાસ છે.

જેમ જેમ મધ્યમમાંથી ઉત્કૃષ્ટ દશા માં જીવન જાય છે, તેમ તેમ વ્યકિત અને સમાજનો સંબંધ આપનાર અને લેનારની બેવડી સ્થિતિમાંથી વધારે આપનારની સ્થિતિ પ્રત્યે પહોંચવા નો થતો જાય છે. એટલે કે બન્ને માં જે સશકત હોય તે અશકતને આપવા અને તેને બળવાન બનાવવામાં પોતાની ઉન્નતિ જુએ છે; તેને તોડવા ને લુંટવામાં નહીં. દૈન્યમાંથી ઐશ્વર્ય પ્રત્યે જવું એ જીવની પ્રગતી છે, તેમ ભોગમાંથી સંયમ પ્રત્યે જવું એ પણ એની પ્રગતી છે. જેને ઈશ્વર એટલે કે પોષક અને રક્ષક થવું છે, તેને આત્મનિગ્રહ—સંયમ એ અનીવાર્ય અને સંતોષપ્રદ ધર્મ થાય છે.

વળી, માનવરૂપમાં વીકસેલા ચીત્ત માં કેટલાંક લક્ષણો બીનચુક જોઈ શકાય છે. દાખલા તરીકે સ્મૃતી, ઈચ્છા, નીરોધ (ઈચ્છા તથા સ્મૃતિને રોકી રાખવાની શકિત), સંકલ્પ. માણસે નીતી સદાચાર, વ્યકિતધર્મ, રાજકીય વગેરે પ્રથાઓ વગેરે જે કાંઈ ઉપજાવ્યાં છે કે તોડયાં છે, તે ચીત્તના આવા સ્વભાવો અને લક્ષણોને પરિણામે છે. અને નીતી અને સદાચારના એ જ મુળ પાયા છે.

આમ બીજું કશું ન માનીએ અને ન સમજીએ તોયે જીવનનું નીરીક્ષણ અને અનુભવ એ જ નીતી અને સદાચારનો સ્વતંત્ર પાયો છે. માણસ શરૂઆતમાં મુઢ, અજ્ઞાન, દીન, લેવા ની આવશ્યકતા અને ઈચ્છાવાળો, અસત્ય, હીંસા, સ્વાર્થ વગેરેમાં રાચ-નારો, ભોગેચ્છાવાળો હોવાનો. એવાં કામો પ્રત્યે કોઈ વાર ઉદાર દૃષ્ટિ રાખવી પડે છતાં એ ગુણો કે આચારે કદી ધર્મ થઈ શકતા નથી. ધર્મ તો વીવેક, જ્ઞાન, ઐશ્વર્ય (પોષણ અને રક્ષણ આપનાર), સત્ય, અહીંસા, સંયમ, વૈરાગ્ય પ્રત્યે પ્રયાણ કરવું એ જ હોઈ શકે.

એટલું સૌ કોઈને કબુલ કરવું પડશે કે ચેતનાત્મક પ્રાણીઓનું મોટામાં મોટું નજરે ચડનારૂં સ્વરૂપ ચીત્ત છે; અને આજની ક્ષણે જગતમાં વધારેમાં વધારે પ્રગતીવાળી અવસ્થા મનુષ્યજાતી માં છે. સામાન્ય બોલચાલમાં ચીત્તને જ ચૈતન્ય કે આત્મા પણ કહેવાય છે, અને 'મારો આત્મા', 'આત્માને દુ:ખ ન દેવું', 'આત્માનો વીકાસ' વગેરે ભાષા વાપરીએ છીએ. જે ગ્રંથમાં શ્રેષ્ઠ માણસો થઈ ગયા તે ચીત્ત—આત્માનો વીકાસ કેટલી હદ સુધી થઈ શકે છે તેના નમુના પુરા પાડે છે.

આમ, ચૈતન્ય કે ઈશ્વરની પ્રતીતિ સદાચાર અને નીતીના ગર્મોની યોગ્યતા સીદ્ધ કરવા માટે જરૂરી નથી, છતાં કસોટીને વખતે તે મનુષ્યને ધર્મમાર્ગે સ્થિરપણે ટકાવવામાં મહત્ત્વનું સ્થાન ભોગવે છે. એને પરિણામે મનુષ્ય નીરાશાજનક સ્થિતિમાંયે નીરાશામાં ડુબી જતો નથી તીવ્ર પુરૂષાર્થ કરતાં છતાંયે પુરૂષાર્થનું જ અભીમાન રાખતો નથી. પોતા પર જ બધો ભાર છે, અને પોતે (એટલે પોતાનું સાડાત્રણ હાથનું શરીર) નહીં હોય તો બધું અંધારૂં જ થઈ જવાનું છે એવું મીથ્યા ભીમાન સેવતો નથી.

આનો અર્થ એ નથી કે નીરાશા, અભીમાન વગેરેમાંથી બચવા માટે ઈશ્વર કે ચૈતન્યની માત્ર કલ્પના કરવા માં આવી છે. પરંતુ એ જ આદિ સત્ય છે, જડમાંથી નીપજેલું પરીણામ નથી, એવી પ્રતીતિ પણ ચીત્તમાં જ વીશેષ અવલોકન અને અનુભવને આધારે ઉપજેલા વીવેકમાંથી થયેલી છે; તે કેવળ તાર્કિક અને બાહ્ય નીરીક્ષણ સાથેના વીવેકની નથી. પણ એની વધારે ચર્ચા કરવાનું આ સ્થાન નથી. તેથી હવે પછી મુખ્ય વીષયનાં બીજાં અંગો તપાસીશું.

કીશોરલાલ મશરૂવાળા.

—ગોંડલ રાજ્યમાં આવેલા રીબડા પાસેના ગુંદાસરા ગામે એક વેપારીએ લોટ દળવાની ચક્કી નાખેલી તેનો ગામ લોકોએ બહિષ્કાર કરી પોતાની જાત મહેનતથી ઘેર ઘેર ચાલતી ઘંટી ચાલુ રાખવાનો ઠરાવ કર્યો છે. આથી મશીનરી લાવનાર વેપારી મુંઝવણમાં મુકાઈ ગયા છે.

—તમામ સરકારી પત્રવ્યવહારમાં હજાગ શબ્દ નહિ વાપરવાની તથા તેના સ્થાને નાઈ શબ્દ વાપરવાની મુંબઈ સરકારે સુચના કરી છે.

હિંદનો પત્ર

(અમારા ખાસ ખબરપત્રી તરફથી)

વડોદરા, તા. ૨૨–૩–૫૦

પુર્વ બંગાળની લઘુમતી

તા. ૧૭ મીએ પાર્લામેન્ટમાં વડા પ્રધાન પંડીત નેહરૂએ કહ્યું : "પુર્વ બંગાળની લઘુમતી કોમની સલામતી જળવાઇ રહે એ ચોકકસ આપણી ચીંતાનો વીષય છે અને જો એમની સલામતી ન જળવાઇ તો એમને સલામતી મળી રહે એવાં પગલાં આપણે યોજવાં પડશે. આપણે સામુદાયિક હિજરત થાય કે વસ્તીની ફેરબદલી થાય એ ઇચ્છતા નથી પરંતુ, જેઓ આવવા માગતા હોય કે જવા માગતા હોય તેમને માટે આપણે દ્વાર ખુલ્લાં જ રાખીશું, તેમને એ માટે જરૂરી સગવડો આપીશું અને શકય તેટલી સહાય પણ કરશું. બાકી તો જે કોઇ પરીસ્થીતી કે સંયોગો જાગે તે માટે આપણે સદા તઇયાર રહેવું પડશે અને આવશ્યકતા આપણને ફરજ પાડે એવા પગલાં લેવા પડશે. છેલ્લાં અઢી અઠવાડિયાં દરમિયાન પુર્વ કે પશ્ચિમ બંગાળમાં કોઇ મોટા પાયા પરનો બનાવ બનવા પામ્યો નથી. પુર્વ બંગાળમાંથી હિજરત કરી આવતા લઘુમતી કોમના હીંદુઓની હીજરતના માર્ગમાં આડે આવતી મોટા ભાગની મુશ્કેલીઓ દુર કરવામાં આવી છે. આમ છતાં સામાન્ય રીતે કહીએ તો પુર્વ બંગાળની સમગ્ર હીંદુ વસતી ભયભીત બની ગઇ છે. અને ભાવિ વીષે ભય અને આશંકા સેવતી થઇ ગઇ છે. ફેબ્રુઆરીની ૧૩મી પછી પુર્વ બંગાળમાંથી લગભગ દોઢ લાખ હીંદુઓ કલકત્તા આવ્યા હતા. અને એ જ સમય દરમીયાન લગભગ એક લાખ મુસ્લીમો પુર્વ બંગાળ જવા છોડી ગયા હતા. આ ક્રમ રોજ ચાલુ રહેતો હતો. અત્યારે પુર્વ બંગાળમાંથી રોજના પાંચથી દશ હજાર હીંદુઓ આવી રહ્યા છે જ્યારે પાંચથી સાત હજાર મુસ્લીમો કલકત્તાથી પુર્વ બંગાળ જઇ રહ્યા છે. એક દિવસ તો ચૌદ હજાર જેટલા હીંદુઓ પુર્વ બંગાળથી આવ્યા હતા જ્યારે દશ હજાર મુસ્લિમો પુર્વ બંગાળ જવા છોડી ગયા હતા. આથી વાસ્તવમાં એ એકમાર્ગી અવર જવર નહિ પરંતુ દ્વિમાર્ગી હીજરત હતી. આ ક્રમ જોકે સંપુર્ણ રીતે સ્વૈચ્છિક હતો છતાં એની પાછળ સંયોગોનું દબાણ હતું."

પુર્વ બંગાળના જુલમો

કલકત્તાનો તા. ૧૯ મીનો સંદેશો જણાવે છે કે પુર્વ બંગાળથી કલકત્તા તરફ આવતા લગભગ બે હજાર હીંદુ ઉતારૂ બેનાપોલ ખાતે રહી ગયા છે. બેનાપોલ ભારત-પાકીસ્તાનની સરહદ પર પાકીસ્તાનમાં આવેલું છેલ્લું રેલવે સ્ટેશન છે. બીજા છ હજાર ઉતારૂ કલકત્તા આવી પહોંચ્યા હતા. તેમની ફરિયાદ એ છે કે અનસારોનો એક વીભાગ અને પાકીસ્તાનની પોલીસ ઉતારૂઓની કનડગત કરે છે. તેમના જણાવવા પ્રમાણે બેનાપોલ ખાતે જકાતી ખાતાંના અમલદારો બળજબરીથી સોનાના દાગીના, રોકડ રકમ અને બીજી કીમતી ચીજો ઉતારૂઓ પાસેથી આંચકી લે છે. જકાતી નાકાં પર સ્ત્રી ઉતારૂઓ પ્રત્યે વિવિધ પ્રકારનો બેઅદબીભર્યો વર્તાવ કરવામાં આવે છે.

હીંદના મુસ્લીમો

હીંદના મુસ્લીમોમાંથી કેટલાક માણસો પાકીસ્તાનની જાસુસી કરે છે, કેટલાક તોફાનો ઉભાં કરે છે, અને મુસ્લીમ લીગના માનસવાળા કેટલાક નેતાઓ હીંદમાં હજુ પડયા છે, તેમજ મીર લાયક અલીના પલાયન પાછળ હઇદ્રાબાદ અને મુંબઇના કેટલાક મુસ્લીમ વેપારીઓ તથા બીજાઓનો હાથ હતો, એ બધી વસ્તુઓએ સરકારને સાવચેત રહેવા ફરજ પાડી છે. કલકત્તામાં બે જગાએ મુસ્લીમોએ પોતે જ મસજીદોને આગ લગાડી હતી એવી વાત બહાર આવી છે. પણ આવા થોડાક લોકો બાદ કરતાં, જ્યાં જ્યાં કંઇકે તોફાન થયાં છે ત્યાં ભારત સરકાર તથા રાજ્યો (પ્રાંતો) ની સરકારોએ મુસ્લીમ લઘુમતીની રક્ષા માટે ચાંપતા ઇલાજો લેવામાં જરા પણ ઢીલ બતાવી નથી. ઉત્તર પ્રદેશ (યુ. પી.) ની ધારાસભામાં ત્યાંના વડા પ્રધાન પંડીત ગોવિંદવલ્લભ પંતે કહ્યું કે "આ રાજ્યમાં તાજેતરમાં થયેલાં તોફાનો વખતે મુસ્લીમોના રક્ષણ માટે જે કંઇ કરવામાં આવ્યું એના કરતાં વધારે જગતની કોઇ પણ સરકાર કરી શકી ન હોત. ઉત્તર પ્રદેશમાંથી પાકીસ્તાન જતા મુસ્લીમો કરતાં પાકીસ્તાનથી ઉત્તર પ્રદેશમાં પાછા આવતા મુસ્લીમોની સંખ્યા વધારે છે, તાજેતરનાં કોમી રમખાણોમાં મજબુત હાથે કામ લેવા માટે કેટલાયે મુસ્લીમ સભ્યોએ ઉત્તર પ્રદેશની સરકારનાં વખાણ કર્યાં. જનાબ ઐઝાઝ રસુલે (સ્વતંત્ર) કહ્યું કે "સરકારે મુસ્લીમોની ખાસ કાળજી રાખી હતી, અને હરદોઇમાં તેમને છુટથી હથીયારો વગેરે રાખવા દીધાં છે." પંડીત પંતે કહ્યું: "આ પાકીસ્તાન નથી એમ કોઇ એક ધર્મવાળનું રાજ્ય પણ નથી. અહીં અમલદારોમાં હીંદુ તેમજ મુસ્લીમ બંને કોમના માણસો છે. હીંદુ અમલદારોએ હીંદુ તોફાનીઓને ગિરફતાર કરતાં આચકો ખાધો નથી, અને એવા તોફાનીઓને ગોળીથી ઠાર સુદ્ધાં કર્યા છે. અહીંના મુસલમાનો મુસ્લીમોને પોતાના ભાઇ ગણે છે."

રદિયો

હીંદના છાપાંઓમાં પ્રસિદ્ધ થએલી એક ખબર સુધારવી જોઇએ. હાવડા બેલુડ મઠમાં આવેલા રામકૃષ્ણ મિશનના મહામંત્રી સ્વામી વીરેશ્વરાનંદ જણાવે છે કે હીંદનાં છાપાંમાં સ્વામી સ્વતંત્રાનંદના પુરાવા પરથી એવી ખબર પ્રસિદ્ધ થઇ છે કે પુર્વ પાકીસ્તાનમાં રામકૃષ્ણ મીશનના ૪૦૦ સાધુઓને મારી નાંખવામાં આવ્યા, અને મીશનનાં ઘણાં કેન્દ્રો બાળીને ભસ્મ કરવામાં આવ્યાં. પણ આ ખબર સાવ પાયા વગરની છે.

કાશમીર

કાશમીરના વડા પ્રધાન શેખ અબ્દુલ્લાએ નવી દિલ્હીમાં કહ્યું : 'આપણે એ વસ્તુ વારંવાર સ્પષ્ટ કરી છે કે જમ્મુ અને કાશમીરની પ્રજાનો મુકત અને કશા દબાણ વગરનો લોકમત લેવાય એજ આ ઝઘડાનો એક માત્ર ઉકેલ છે. પણ જ્યાં સુધી કાશમીરનો પ્રદેશ વીભકત રહે અને તેનો એક ભાગ કહેવાતી આઝાદ કાશમીર સરકારને હસ્તક રહે ત્યાં સુધી કાશમીરની પ્રજા પોતાના ભાવિ વીષે અભિપ્રાય વ્યક્ત કરી શકે તેમ નથી. કાશમીરના સાર્વભૌમત્વ વીષે કાશમીરપંચ, સલામતી સમિતિ કે પાકીસ્તાન સુદ્ધાંએ કોઇ સવાલ ઉઠાવ્યો નથી. કોઇએ કહેવાતી આઝાદ સરકારને પણ માન્ય રાખી નથી. એટલે, લોકમત લેવાનું શકય થાય તે પહેલાં સમગ્ર પ્રદેશ કાયદેસરની સરકાર હસ્તક સુપરત થવો જોઇએ. અને આમ થાવ પછી પણ કાયદેસરની સરકારને ફેંકાઇ ગયેલા હજારો નિરાશ્રીતો જેઓમાંના કેટલાક ભારત ખાતે, કેટલાક બીજી બાજુએ અને કેટલાક પાકીસ્તાન ખાતે છે, તેઓનો પુનર્વસવાટ કરાવવાનો સમય મળવો જોઇશે. આ પછી જ પ્રજા પોતાના ભાવિ અંગે અભિપ્રાય વ્યકત કરી શકશે, અને તેના તરફથી જે કાંઇ નીર્ણય લેવામાં આવશે, તે દરેકને સ્વીકાર્ય હશે.' કાશમીર સરકારે નીમેલી જમીન સુધારણા સમીતી કામ ચલાઉ રીતે એવા નીર્ણય પર આવી છે કે જમ્મુ અને કાશમીરમાં જમીનની માલીકી રાજ્યને હસ્તક રહેશે; અને ચાલુ માલીકો, કબજો ધરાવનારા, અથવા ગણોતિયા માત્ર "કબજો ધરાવનારા" (હોલ્ડર્સ) ગણાશે. હજુ આ પ્રશ્ન પર વીચારણા ચાલે છે.

પશ્ચિમ પાકીસ્તાનમાં જુલમ

પશ્ચિમ પાકીસ્તાનમાં થતા જુલમો જરાયે અટકયા નથી. સીંધના હીંદુઓની હીજરત ચાલુ છે. મથે અહમદાવાદ? વાડીયે મુંબઇ આવેલા સીંધી હીજરતીઓએ કહ્યું કે પાકીસ્તાન ખાતે હીંદુઓની જીંદગી એક અનંત [illegible] સમાન છે. પુ. બંગાળના બનાવોનો પણ સીંધમાં પડઘો પડયો છે. [illegible] ના મુસ્લીમો ત્યાંના હીંદુઓને "[illegible] બંગાળમાં જો એક પણ મુસ્લીમ [illegible] તો તેનો અમે અહિં બદલો [illegible]" એવી ખુલ્લે ખુલ્લી ધમકીઓ [illegible] હતા. ત્યાંના મુસ્લીમોએ હીંદુઓને એવી ચેતવણી આપી દીધી, "[illegible] હાલ જવું સારૂં છે માટે તમારે [illegible] તરફ ચાલ્યા જવું, નહિતર [illegible] સમય નજીક આવી રહ્યો છે કે [illegible] પાકીસ્તાન છોડી જવું અસંભવિત થઇ જશે. પાકીસ્તાની અખબારો [illegible] સામે યુધ્ધે ચડવા માટે તઇયાર [illegible] જવાની મુસ્લીમોને હાકલ કરતો [illegible]લીત સતત પ્રચાર ચલાવી રહ્યાં છે. ત્યાં પ્રચલિત બનેલું સુત્ર "[illegible] હસી લીધું પાકીસ્તાન લડી લડી [illegible] હીંદુસ્તાન" છે. હજી પણ પાકીસ્તાનમાં છેતાળીસ હજાર હીંદુઓ રહી [illegible] તેઓ જરૂરી પરવાનાઓ મળે [illegible] તેમણે પણ ભારત આવવાનો નીર્ણય કરી નાખ્યો છે. પાકીસ્તાનની નિર્દય દમનનીતીને કારણે લઘુમતીઓ [illegible] સામુદાયિક હીજરત કરી રહી છે."

મીરપુર પાસેથી આવેલા એક હિજરતીએ જણાવ્યું હતું કે "પાકીસ્તાન સરકારે લઘુમતીઓ ઉપર ત્રાસનો દોર છુટો મુકયો છે. ત્યાંના હીંદુઓ [illegible] "ચાલ્યા જાવ યા મરો" એ બેજ વીકલ્પો રમી રહ્યા છે. ધર્માંન્તર, સ્ત્રીઓનાં અપહરણ વીગેરેની ધમકી આપવામાં આવે છે. આ બધા હીંદુઓ ભારત તરફ આવવા માટે આતુર છે. પરંતુ પરવાનાઓ મેળવવા પણ મુશ્કેલ છે."

બીજા એક નિર્વાસિતે જણાવ્યું હતું કે "હીંદુઓને હાંકી કાઢવા માટે [illegible] મનાતા કોઇ પણ ઉપાયોને [illegible] મુસલમાનો હીન માનતા નથી."

સેન્ટ્રલ બેંકપર ધાડ પાડનારાઓને સજા

અમદાવાદની સેન્ટ્રલ બેંકની શાખા ઉપર ધાડ પડી જે લુંટ થએલી તે સનસનાટીભર્યા કિસ્સામાં બે સીંધી નીર્વાસિત હીંદુ આરોપીઓ [illegible] કેવળરામ આહુજા તથા ફેરૂ [illegible] સંગતાણીને સ્પેશ્યલ જજ શ્રી. એમ. એસ. પાટીલે દેહાંત દંડની (ફાંસીની) સજા ફરમાવી છે. આ ધાડમાં બેંકની મોટરના ડ્રાયવર અને એક પોલીસ કોન્સ્ટેબલનું આરોપીઓએ ગોળીબારથી ખુન કર્યું હતું.

આ અત્યાચાર તા. ૨૬ મે ૧૯૪૯ ના ધોળે દહાડે સરીયામ રસ્તે થયો હતો જેણે ગુજરાત ભરમાં ભારે સનસનાટી ફેલાવી હતી. બન્ને આરોપીઓ કરાચીના મશહુર ગુંડાઓ છે, જેઓ અનેક વાર પોલીસને થાપ આપી ચુકયા છે.

ખિલ હીંદ વેપારી મહામંડળ

તાજેતર મળેલી દિલ્હીમાં અ. હિં. વેપારી મંડળની બેઠકમાં બે ઠરાવો પસાર કરવામાં આવ્યા હતા. એક ઠરાવનો ધ્વની એવો હતો કે વેપાર એ કંઇ રાજ્યની પ્રવૃતિનું વ્યાજબી ક્ષેત્ર નથી. બીજો ઠરાવ દેશની હાલની આર્થિક પરિસ્થિતિ વીશે હતો. રાજ્યના વેપાર અંગેનો પહેલો ઠરાવ મુંબઇના શ્રી. આર. જી. સરૈયાએ રજુ કર્યો હતો અને તેને અનેક પ્રતિનિધીઓએ ટેકો આપ્યો હતો. વેપાર એ રાજ્યના વહીવટનું વાજબી ક્ષેત્ર નથી એવો અભિપ્રાય લગભગ દરેક જ વકતાઓએ વ્યકત કર્યો હતો. તે છતાં જો રાજ્ય એ ક્ષેત્રમાં આક્રમણ કરશે તો તેથી બંધારણ હેઠળ વેપાર ઉદ્યોગ માટે ખાનગી વ્યકિતઓના હકો માટે અપાયેલી ખાતરીઓનો ભંગ થશે અને તેમની વાજબી પ્રવૃત્તિઓ પર તરાપ મારવા બરોબર ગણાશે.

શ્રી. અગરવાલે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે વેપાર ઉદ્યોગની બાબતમાં સરકાર બીનઅનુભવી હોવા ઉપરાંત રાજ્યના વેપારથી સરકારી વહીવટમાં રુસ્વતખોરીનું જોર વધી જશે.

બીજો અર્થવિષયક ઠરાવ શ્રી. જી. ડી. બિરલાએ રજુ કર્યો હતો. શ્રી. બિરલાએ દેશની અર્થરચનાના વીકાસ માટે નીચેનો સાત મુદ્દાવાળો એક કાર્યક્રમ પેશ કર્યો હતો.,

(૧) સરકાર, મજુરો, ઉદ્યોગો તેમજ મધ્યસ્થ અને રાજ્યોની સરકારો વચ્ચે વધુ નીકટનો સહકાર.

(૨) વધુ પરિશ્રમ કરવાને પ્રજાના પ્રત્યેક વીભાગના વધુ દ્રઢ નીર્ણયની આવશ્યકતા.

(૩) ઉત્પાદનને લગતી સઘળી પ્રવૃત્તિઓમાં કરકસર, ઝડપ, તુમારશાહીની તેમજ ઉડાંઉપણાની નાબુદીની આવશ્યકતા પ્રત્યે નવેસરની જાગ્રતી.

(૪) ઉત્પાદનને અડચણરૂપ ન થતાં મદદરૂપ થઇ પડે તેવી રીતે નિયંત્રણોને હળવાં બનાવવાં.

(૫) કરવેરાની રચના અને સઘળા ધારાઓ ઉત્પાદનને વધુ વેગ આપે તેમજ વધુ સંતોષ ઉત્પન્ન કરે તેવા પ્રકારના હોવાં જોઇએ.

(૬) બચત અને ઉત્પાદક રોકાણને ઉત્તેજન આપવા માટે તકોની આવશ્યકતા.

(૭) ઉદ્યોગોને વ્યવહાર ધોરણે મુકવાના પ્રયાસોને ઉત્તેજન, આધુનિક સામગ્રીઓના ઉપયોગ અને દુર્વ્યયની નાબુદી વીશે શ્રી. બીરલાએ જણાવ્યું હતું કે સરકાર હવે વાસ્તવદર્શી બનતી જાય છે. તે સમજી શકી છે કે આર્થીક ફેરફારો ઓચીંતા નહીં પણ ધીમે ધીમે જ થઇ શકે છે. વેપારી વર્ગને કરવેરાના ક્ષેત્રમાં થોડીક રાહત આપવા માટે તેમણે નાણાંમંત્રીનો આભાર માન્યો હતો. ઉત્પાદન વધારો એ જ આર્થીક પ્રશ્નોનો એક માત્ર સાચો ઉકેલ છે એવા સરકારના મંતવ્યને તેમણે સંમતિ આપી હતી.

શ્રી. બિરલાએ જણાવ્યું હતું કે, મધ્યમ વર્ગની સ્થિતિ સૌથી વધુ કફોડી છે. ખેડુતો અને કામદારોની નાણાં રોકવાની શકિતમાં ઘણો વધારો થયો છે. યુકત પ્રાંતોના એકલા કિસાનોએ જ જમીનદારી નાબુદી ફાળામાં રૂા. ૧૫ કરોડ ભર્યા છે.

શ્રી. બિરલાએ આયોજન પંચ નીમવાના સરકારના નીર્ણયને સત્કાર્યો હતો. શ્રી. બિરલાએ અંદાજપત્રની ચર્ચા દરમીયાન પાર્લામેન્ટના કેટલાક સભ્યોના ભાષણોના ધ્વનિ પ્રત્યે ખેદ દર્શાવતાં જણાવ્યું હતું કે તેના ભાષણોમાં દેશના આર્થીક પ્રશ્નોના સાચા પરિચયનો અભાવ હતો.

ઔદ્યોગિક ઉત્પાદન વીશે બોલતાં શ્રી. બિરલાએ જણાવ્યું હતું કે ઉદ્યોગો વધવાથી બેકારીનો પ્રશ્ન વધુ ઉગ્ર બનશે એમ માનવાની ઘણા લોકો ભૂલ કરે છે. માત્ર ચરખાના કાર્યક્રમથી બેકારીનું નીવારણ થઇ શકે નહી. કામદારોની આર્થિક સુધારણા એજ અંતિમ હેતુ હોવા જોઇએ. તેને પરિણામે ઉત્પાદનને વેગ મળશે અને તેથી વધુ નફો મળશે.

હીંદના ટુંક ખબરો

અફઘાનીસ્તાનનો પાકીસ્તાન સાથે સંબંધ

અફઘાનીસ્તાનના નાયબ વડા પ્રધાન તથા વિદેશ પ્રધાન જ. અલસૈયદઅલી મહમદખાને જાહેર કર્યું હતું કે, અફઘાનીસ્તાન વાયવ્ય સરહદ પ્રાંત અંગેના ઝઘડાનું સમાધાન કરવાના પ્રયાસ તરીકે પાકીસ્તાન સાથે સીધી મંત્રણા કરવા તઇયાર છે. પરંતુ જો પાકીસ્તાન આ વીસ્તારમાં રહેતા સીત્તેર લાખ અફઘાનોને નાબુદ કરી નાખવાની તેની નીતી ચાલુ રાખશે તો વીનાશકારક પરિણામો આવશે. જ. મહમદખાન અફઘાનીસ્તાનના રાજા ઝહીર, જેઓ ઇજીપ્તની શાહી મુલાકાતે આવ્યા છે, તેમની સાથે આવ્યા છે.

તેમણે એક અખબારી પરિષદમાં ઉપર મુજબ જણાવીને વધુમાં કહ્યું કે, હું કોઇ પણ વર્તુળમાંથી મધ્યસ્થી કરવામાં આવે તેની વીરૂદ્ધમાં છું. હું આંતરરાષ્ટ્રીય દેખરેખ નીચે લોકમત લેવામાં આવે તેની તરફેણમાં છું. અમે પાકીસ્તાનની પ્રજા પ્રત્યે કોઇ ખરાબ લાગણી ધરાવતા નથી કેમકે અમે તેની સાથે પ્રાચીન ધાર્મીક સંબંધો ધરાવીએ છીએ. અમે બીજા સર્વે મુસ્લીમ દેશોની માફક પાકીસ્તાન સાથે મીત્રાચારી ભર્યાં સંબંધો ધરાવીને રહેવા ઇચ્છીએ છીએ.

પરંતુ અમે અમારા સીત્તેર લાખ ભાઇઓ કે જેઓ કદી બ્રીટીશ કે બીજી કોઇ સત્તાને આધીન થયા નથી તેમનું રક્ષણ કરવા ફરજથી બંધાયેલા છીએ. જો સંતોષકારક સમાધાન નહિ થાય તો આ કેસ સંયુકત રાષ્ટ્રસંસ્થા સમક્ષ રજુ કરવામાં આવશે. અફઘાનીસ્તાન ભારત સાથે સારો સંબંધ ધરાવે છે પરંતુ તેનો હેતુ પાકીસ્તાનની વીરૂદ્ધમાં નથી. અફઘાનીસ્તાને ભારતને કાશમીરના પ્રશ્ન અંગે કોઇ મદદ કરી નથી તેમ તે પાકીસ્તાન સાથેના તેના ઝઘડામાં હીંદ પાસેથી કોઇ મદદ મેળવવાની ઉમેદ રાખતું નથી મને યકીન છે કે, શાહ ફારૂક અને શાહ ઝહીર વચ્ચેના મુલાકાત ઇસ્લામી દુનીયાના દ્રષ્ટિબીંદુઓને એકત્ર કરવામાં ભારે અસર કરશે. અફઘાનિસ્તાનની નીતી તેમના દરેક દેશના હકો તરફ પરસ્પર માન અને તેમના સ્વીકારના પાયા ઉપર મુસ્લીમ દુનીયાના સભ્યો વચ્ચે સમજુતિ અને મજબુત સંબંધો સ્થાપવાની કોશીશ કરવાની રહી છે અને હંમેશા રહેશે.

મોસ્કો વિદ્યાપીઠની મુલાકાતે

રશીયા ખાતેના હીંદના એલચી પ્રો. સર્વપલ્લી રાધાકૃષ્ણન તેમનાં ખાતાંના સર્વે માણસો સહિત મોસ્કો વિદ્યાપીઠની મુલાકાતે ગયા હતા. આ વીદ્યાપીઠ ૧૯૫ વર્ષ પહેલાં સને ૧૭૫૫માં સ્થપાઇ હતી. તે રશીયાની સૌથી જુની વિદ્યાપીઠ છે. વીદ્યાપીઠના 'રેકટરે' મુલાકાતીઓને આવકાર આપ્યો હતો અને તેમની સાથે જઇને તેમને વીદ્યાપીઠનાં સર્વે ખાતાંઓ બતાવ્યાં હતાં. મોસ્કો વીદ્યાપીઠ ૧,૦૦૦ પ્રોફેસરો અને ૧૦,૦૦૦ વીદ્યાર્થીઓ ધરાવે છે અને તે જ્ઞાનનું સૌથી અગત્યનું કેન્દ્ર છે. પ્રોફેસરોએ વીદ્યાપીઠની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ વીશે પ્રો. રાધાકૃષ્ણન સાથે ચર્ચા કરી હતી જેમાં તેમણે સારો રસ લીધો હતો. આ મુલાકાત ત્રણ કલાક સુધી ચાલી હતી.

મુંબઇની માધ્યમીક શાળાઓ

મુંબઇ સરકાર, હાલની બધી જ સરકારી માધ્યમીક શાળાઓને વેપારી, ખેતીવિષયક અને ટેકનીકલ શાળાઓમાં ફેરવી નાખનાર છે. આ દિશામાં કાર્યનો આરંભ પણ થઇ ગયો છે. આ પછી "હું અંગ્રેજી ભણું છું," એમ કહેવાનું કોઇ વિદ્યાર્થીને માટે રહેશે નહિ. કારણ કે પ્રાથમિકથી માંડીને કોલેજ સુધીનું શિક્ષણ હવે પ્રાદેશીક ભાષામાં આપવામાં આવનાર છે. મુંબઇ સરકાર આ ઉપરાંત મેટ્રીક પરિક્ષાનું ધોરણ ઉંચું લાવીને ઇંટર સુધી બનાવવા માગે છે. લંડન અને અન્ય વિદ્યાપીઠોમાં મેટ્રિકનુ ધોરણ ઇન્ટર સુધીનું હોય છે. ઉપર્યુકત બંને અતિ મહત્વની જાહેરાતે-મુખ્ય પ્રધાન તથા કેળવણી પ્રધાન શ્રી. બાળા સાહેબ ખેરે મુંબઇ ધારાસભાની બેઠકમાં માધ્યમિક શિક્ષણને લગતી ચર્ચાનો જવાબ આપતાં કરી હતી.

સરકાર તરફથી ગામડાઓમાં થતો સુધારો

ફેબ્રુઆરી માસ સુધીમાં સરકાર તરફથી અમદાવાદ જીલ્લાના ખેડુતોને છુટથી તગાવી આપવામાં આવતી જેની વીગતો નીચે પ્રમાણે છે. એન્જીનો માટે ખેડુતોને આણંદમાં રૂા. ૧૪,૦૦ ધોળકામાં રૂા. ૪૦૦, ધંધુકામાં રૂા. ૧૯૧૯ અને શહેર તાલુકામાં રૂા. ૩૦૦ ની તગાવી અપાય છે.

સરકારે વધુમાં કુવાઓના બાંધકામ માટે પણ તગાવી આપી છે જે 'અનુસાર શહેર તાલુકામાં રૂા. ૭૫૦, દશક્રોઇ તાલુકામાં રૂા. ૫૨૦૦, દેહગામ તાલુકાને રૂા. ૭૧૫૨, વીરમગામ રૂા. ૨૨૦૦, ધોળકા રૂા. ૩૦૦૦, આણંદ રૂા. ૯૦૦ આપવામાં આવ્યા છે. નવા કુવાઓના બાંધકામ માટે સરકાર તરફથી ખેડુતોને રૂા. ૨૪૦૦૦ની રકમ આપવામાં આવી છે.

સરકારે ૨૪૦૬ ટન બાજરી, ૫૫૨૩ ટન જુવાર, ૧૬૨૪ ટન ઘઉં, ૫૪૧૦ ટન ચોખા અને ૧૦૬ ટન જવ અમદાવાદ જીલ્લામાંથી ખરીદ્યા છે. સાબરકાંઠાનાં ખેડુતોને પણ તગાવી તરીકે રૂા. ૮૯૫૫૦ની રકમ અપાઇ છે. આજ જીલ્લામાંની દશ હજાર એકર પડતર જમીનનું ખેડાણ કરવામાં આવ્યું છે.

ખબરપત્રો

યુટનહેગ હિંદુ મંડળ

યુટનહેગ (કેપ) હીંદુ મંડળની વાર્ષીક જનરલ મીટીંગ ગઇ તા. ૨૬ મીના રા. ભોગીલાલ કે. ગજ્જરના પ્રમુખપણા હેઠળ મળી હતી. પ્રમુખના ભાષણ બાદ મંત્રીનો રીપોર્ટ રજુ થયો અને પાસ થયો અને તે પછી નીચે પ્રમાણે નવા કાર્યવાહકોની ચુંટણી થઇ હતી: પ્રમુખ ભોગીલાલ કે. ગજ્જર, ઉપ-પ્રમુખ: ધીરજલાલ મોહનલાલ બલસારા, મંત્રી: નગીનલાલ ભગાભાઇ, ઉપ-મંત્રી: મણીલાલ સુખાભાઇ, ખજાનચી: છગનલાલ રણછોડજી ચૌહાણ, ઓડીટર: હાકોરલાલ ભીખાભાઇ' કમીટી સભ્યો: ડાહ્યાભાઇ રણછોડજી, મગનલાલ ભીખાભાઇ, બાબુભાઇ ભગાભાઇ, અંબેલાલ સુખાભાઇ, ઇશ્વરલાલ મોહનલાલ અને શાંતીલાલ દયાળભાઇ.

—અમદાવાદ મજુર મહાજન સંઘે રાજકીય ફાળો ઉઘરાવવાનું નકકી કર્યું છે. ભવિષ્યમાં થનાર સ્થાનિક સ્વરાજ સંસ્થાઓની ચુંટણીઓનાં તેમજ સરકારી બેઠકો માટેની મજુર પ્રતિનિધીઓની બેઠકો માટેની ચુંટણીઓ વગેરે રાજકીય કાર્ય માટે આ ફાળામાંથી ખર્ચ કરવામાં આવશે. ઇન્ડીઅન ટ્રેડ યુનીયન એકટ પ્રમાણે મહાજન આ ફાળો ઉઘારવી શકે છે. આ ફાળામાં આશરે એક લાખ રૂપિયા એકઠા થાય તેવો સંભવ છે. દરેક કામદાર પાસેથી એક રૂપીયો જ લેવામાં આવનાર છે. અમદાવાદમાં આશરે એક લાખ મીલ કામદારો મીલોમાં કામ કરે છે.

જોઇએ છે.

સુરત હીંદુ એજયુકેશનલ સોસાયટી તરફથી ચાલતી ગુજરાતી શાળા માટે શીક્ષકોની જરૂર છે. જેઓ મેત્રીક સીનીયર, સીનીયર ત્રેઇન, અથવા સ્નાતક હોય અને તે સાથે હીંદી ભણાવી શકતા હોય અને શીક્ષક તરીકેનો પાંચ વર્ષનો અનુભવ હોય તેવા શીક્ષકો એ સર્ટીફીકેટોની તથા અન્ય ખાત્રીપત્રકોની નકલો સાથે અરજી કરવી.

મંત્રી. સુરત હીંદુ એજયુકેશનલ સોસાયટી.
૧૨૭ વીકટોરીયા સ્ટ્રીટ,
ડરબન.

FLY EAST VIA NAIROBI!

Fly by Constellation from Nairobi to BOMBAY.

Immediate connections for AUSTRALIA, BURMA, CEYLON, NEW ZEALAND, and the FAR EAST arranged.

Fly direct and save time and money.

Fare NAIROBI/BOMBAY £83 single £149.8s return.

Full details of services to Nairobi may be obtained from any I.A.T.A. Travel Agent.

AIR-INDIA International

Shell House, Delamere, Nairobi.
Cables "AIRINDIA" Box 1010

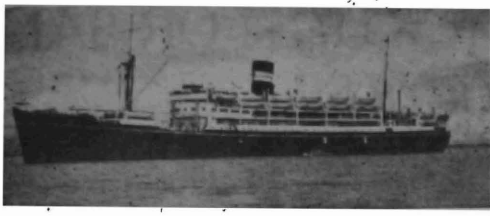

B. I. S. N. Co. Ltd.

Announce the re-introduction of direct calls at Karachi.
S.S. Karanja leaves Durban 5th May, 1950, for Bombay, Calling at Karachi and Bedi Bandar.

Passengers must conform with the Vaccination and Yellow Fever innoculation requirements and obtain certificates from the nearest District Surgeon. Innoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES: DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	without	food	£66—0—0
Second "	"	"	"	45—0—0
Inter-Class	"	"	"	30—0—0
Unberthed (Deck)	without food			18—15—0

Muslim Special Food £10—17—6 Ordinary Food £4—15—0
Hindu Special Food £10—0—0 Ordinary Food £4—2—6

Bookings for 1st, 2nd, Inter-Class and Unberthed (Deck) can be effected by communication with us by telegram or letters.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS [PTY.] LTD.
390 PINE STREET — — DURBAN.

આવેલા દિવાળી અંકો.

છાયા	શી. ૫	૦	રવીવાર	શી. ૧૦	૦
આરામ	૫	૬	સંદેશ	૧૦	૦
સવિતા	૭	૦	વેણી	૭	૬
મોજમજા	૬	૦	બે ઘડી મોજ	૭	૬
હીંદુ	૩	૬	ચિત્રપટ	૭	૬
સરતુ સાહિત્ય પંચાંગ	૨	૬			
મુંબઇ સમાચાર પંચાંગ	૫	૬	મુંબઈ સમાચાર	૫	૦
'India, (English) 12 Copies	6	0	જય હીંદ (પુસ્તક)	૭	૬
			Filmindia English	5	3

KAPITAN'S BOOK AGENCY,
189 Grey Street, DURBAN.
Phone 23414. Tel Add. "KAPITANS"

અઠવાડીક પંચાંગ

વાર	ખ્રાસ્તી ૧૯૫૦ એપ્રાલ	હીંદુ ૨૦૦૬, ચઇત્ર		મુસલમાન ૧૩૬૮ સવાલ	પારસી ૧૩૧૯ શહે. કદમી	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્યાસ્ત ક. મી.
શુક્ર	૭	વદ	૫	૧૮	૭	૬—૧૧	૫—૪૭
શની	૮	,,	૬	૧૯	૮	૬—૧૨	૫—૪૬
રવી	૯	,,	૭	૨૦	૯	૬—૧૩	૫—૪૫
સોમ	૧૦	,,	૮	૨૧	૧૦	૬—૧૪	૫—૪૪
મંગળ	૧૧	,,	૯	૨૨	૧૧	૬—૧૫	૫—૪૩
બુધ	૧૨	,,	૧૦	૨૩	૧૨	૬—૧૬	૫—૪૨
ગુરૂ	૧૩	,,	૧૧	૨૪	૧૩	૬—૧૭	૫—૪૧

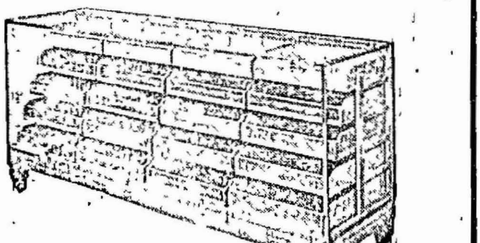

હાઇ-કલાસ
ડીસ્પ્લે કાઉન્ટર્સ
અને શો કેસીસ
રીફ્રીજીરેટર કાઉન્ટર્સ
વોલ યુનીટસ, ડીસ્પ્લે ફીટીંગ્સ વિ., વિ.
લખી કેટેલોગ મંગાવો.

એસોસીએટેડ શોપફીટર્સ લીમીટેડ

જેની સાથે એકસેલસીયર શોપફીટર્સ, લીમીટેડ, સા. આ. શોપફીટર્સ, લીમીટેડ.

જેઓ હાઈ કલાસ ડીસ્પ્લે કેસીસ બનાવનારાઓ છે અને રેન્ડ ઈસ્ટરશોમાં સુવર્ણ ચાંદ મેળવ્યો છે, તેઓ જોડાએલા છે.

104 MARSHAL STREET, (Facing Escom House), JOHANNESBURG.
Phone 33-4211/2. P. O. Box 6501.

PHONE 33-2651.
MASTER BROS.
Manufacturers of Ladies and Girls
Straw and Felt Hats
Wholesale Merchants and Direct Importers.
House For Keen
Cash Prices.
33 West Street, JOHANNESBURG.

માસ્ટર બ્રધર્સ
હોલસેલ મરચન્ટસ એન્ડ ડાયરેકટ ઇમ્પોર્ટર્સ.
રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, વુલન રગ્સ, બ્લાન્કેટસ—બેબી બાળકો
માટે જાત જાતનો માલ.—તેમજ ક્રેપડીછીન જ્યોરજેટ સાડીઓ
વીગેરે માટે હમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ
કરવા ભલામણ છે.
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ
ફોન
૩૩–૨૬૫૧

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 21429.
P. HARGOVAN & CO.
(PTY.) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS
AND IMPORTERS.
P. O. BOX 1250.
15 & 17, Cross Street,
DURBAN.

M. J. PATEL
INTERNATIONAL SPORTS COMPANY
Importers & Exporters & General
Commission Agents
10 Peking Road, Kawoon, HONG KONG.
Special attention is paid
to indent orders
Write To Us For Further Particulars.

HANNON'S DETECTIVE AGENCY (PTY.) LTD.
MANAGING DIRECTOR: O. HANNON, seventeen years Royal Irish Constabulary and Criminal Investigation Department, S. A. Police.
Manager: MINDEN PLUMLEY., ex Hendon Police College and Criminal Investigation Department, New Scotland Yard, London.
Criminal, Commercial and Matrimonial Investigations Carried Out In Strictest Confidence.
11/12 Paxton Chambers, Jeppe Street; P.O. Box 5199, Johannesburg.
'Phones:—Office: 22-7771. After hours: 24-4544.

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING
TYSONO BRAND (PAIN-I-CURE) HEADACHE POWDERS
FROM YOUR CHEMIST at 9d., 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM
ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 149a

THE
NEW INDIA ASSURANCE
COMPANY LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry, Motor Bus, Plate Glass, Workmen's Compensation, Etc. Etc.

આ હીંદી વીમા કંપનીમાં જીંદગીના, આગ, મોટર કાર મોટર લોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસો, કામદારોને લગતા વીમાઓ, સાચવટ વીગેરે દરેક જાતના વીમાઓ ઉતરાવી શકાય છે. હીંદી કંપનીને ઉપજન આપવું એ દરેક હીંદીની ફરજ છે.

Natal Office:
"NATVAR MANSION"
74, Victoria Street,
DURBAN.
Telephone 25845. P. O. Box 1610.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Transvaal Office:
ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE,
Digonal Street,
JOHANNESBURG
Telephone 33-4478
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHOY RUSTOMJEE
Principal Representative For The Union Of South Africa.

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING

—CO. LTD.—

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants

—&—

Direct Importers.

47, Commissioner Street,

JOHANNESBURG.

LIFE INSURANCE

Are you adequately insured?
Have you provided for your dependants?
Prepare for the future
Life Insurance gives peace of mind for the unknown future.

Insure with "THE OLD MUTUAL" your friend for Life—The S.A. Mutual Life Assurance Society, which has best Bonus record in the WORLD.

Representative:—

DAYABHAI PATEL

P.O. Box 1760, JOHANNESBURG. Phones:—Business 33-0711, Residence 33-5961

DIAMONDS

QUERIDO DIAMOND Co.

48 Walter Wise's Building,
4th Floor Joubert Street, JOHANNESBURG
Tel. 22-3400. P.O. Box 3417

"SEE US WITHOUT OBLIGATION"

DIAMOND SPECIALISTS

OUR MOTTO: **'A SQUARE DEAL'**

SPRINGBOK COLLEGE

P.O. BOX 8243,
JOHANNESBURG.

New and up-to-date courses for Standards VI, VII, J.C., Senior Certificate and Matriculation. Languages, Maths, Science, Physiology, Commerce, History, Geography, Etc, Etc.

ALL LECTURES DRAWN UP BY EXPERTS.

Write To-day For Full Particulars.

LOOK BEFORE YOU LEAP, BUT LEAP AHEAD WITH THE SPRINGBOK.

PHONE 33-7944 P.O. BOX 4889.
TEL. ADDRESS: "ARVIND."

HEAD OFFICE:
409, KRUGER ST., LOUIS TRICHARDT.
PHONE 64. PO BOX 106.
TEL. ADD: "KANJEE."

H. K. GOKAL,

WHOLESALE

GENERAL MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

OUR MOTTO: "SERVICE THAT SATISFIES."

43 Market Street, JOHANNESBURG.

ફોન ૩૩-૭૯૪૪. બોક્સ ૪૮૮૯.
ટેલીગ્રાફીક એડરેસ: "અરવીન."

હેડ ઓફીસ:
૪૦૯, ક્રુગર સ્ટ્રીટ, લ્યુઇસટ્રાખાટ.
ફોન: ૬૪. પી. ઓ. બોક્સ ૧૦૬
ટેલીગ્રાફીક એડરેસ: "કાનજી"

એચ. કે. ગોકળ,

—:: હોલસેલ વેપારી ::—

—જનરલ મરચન્ટ અને આયાત કરનાર—

૪૩ મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

Printed and published by Manilal M. Gandhi at Phoenix, Natal.